

ŚWISTAK

ROK VIII. NR X÷XII 1998

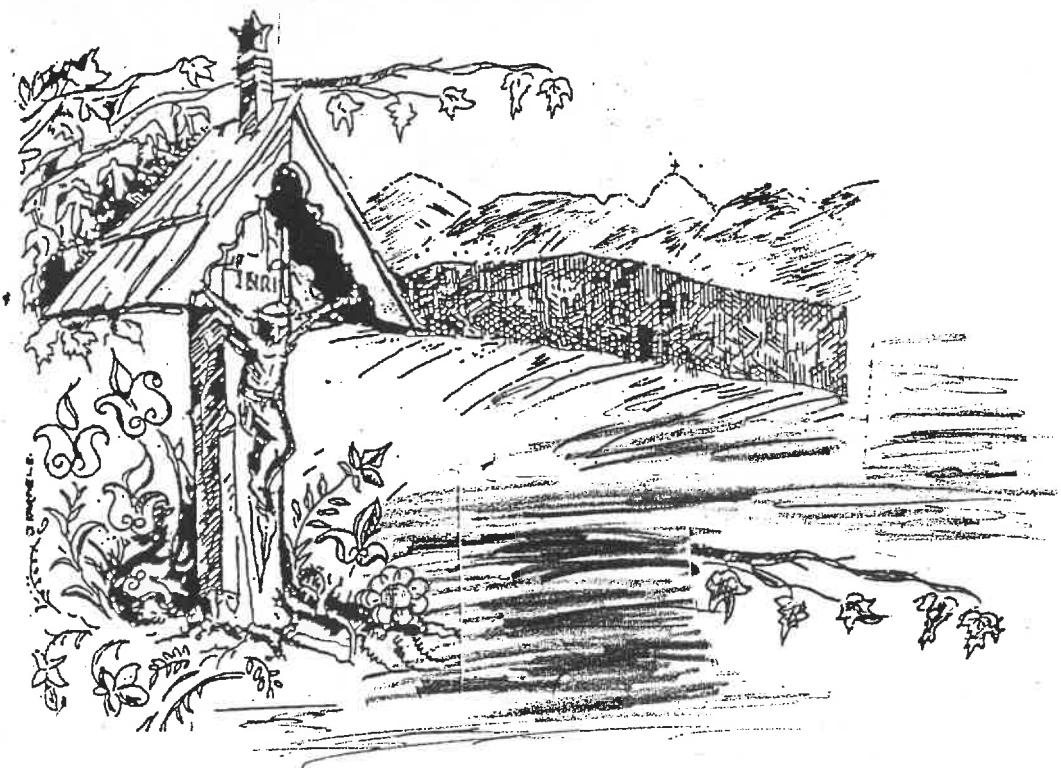

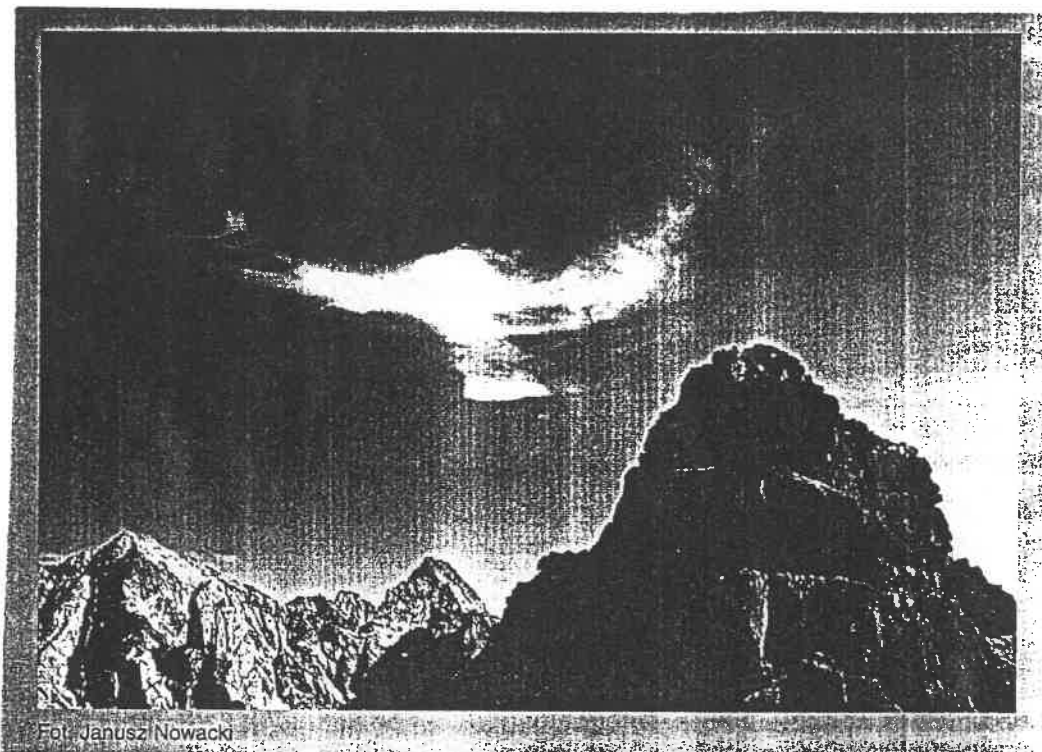
*Na katach tego wydania Świstaka
Zawarliśmy sprawozdanie Zarządu
Głównego za lata 1985 – 1988,
Ponadto historię PTT (lata 1918 –
1939), krótką relację z ostatnich
lat PTT (15 lat PTT 1981 – 1996),
wspomnienie o naszym Prezesie
Jurku Preislerze, biografię Awita
Szuberta, wiersze Magdaleny
Pocgaj, fotografie górskie (między
Innymi Awita Szuberta, Janusza
Nowackiego) i informacje.*

*Życzymy Państwu
Radosnych, Pogodnych
Pełnych Pokoju i
Błogosławieństwa Bożego
Świąt oraz Szczęśliwego
Nowego Roku 1999
I wielu spotkań na górskich
Szlakach.*

Kamienne widnokregi
wpisane w bezmiar błękitu,
kaplice napowietrzne,
w których trzeba uklęknąć
by wody nabrać w łożonie
a potem długo stać w surowej dzy
i tylko oczom pozwolić biegać
po zboczach, graniach, wąwozach
i napiąć się wiecznym pięknem
aż po brzegi... Maria Magdalena Pęga

Fot. Janusz Nowacki

125 lat PTT

Tatrzańska elita

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie obchodzi 125 rocznicę działalności. Powstało z inicjatywy miłośników gór i od samego początku jego celem było upowszechnianie turystyki, ochrona przyrody oraz propagowanie kultury tatrzańskiej i wszystkiego, co tylko wiązało się z Tatrami. Z czasem działalność PTT objęła wszystkie polskie góry.

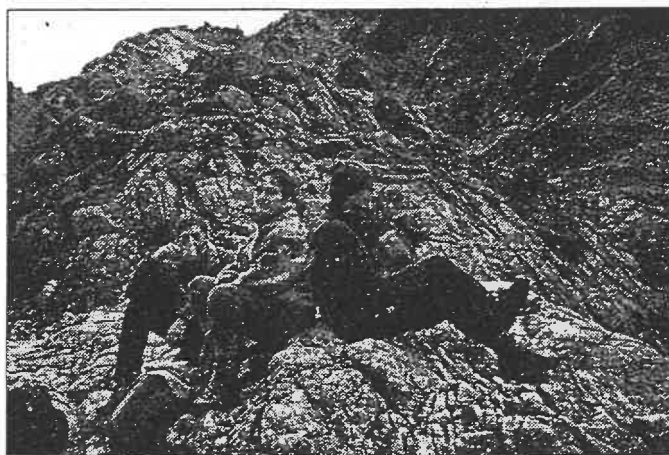
- *Domeną PTT* - mówi Antoni Dawidowicz, rzecznik prasowy Towarzystwa - była *działalność traktująca turystykę elitarnie. Członkowie PTT występowali przeciwko turystyce masowej, która powodowała zadeptywanie gór przez ludzi nie wiedzących czemu właściwie służy turystyka, a takie rajdy masowe zdarzały się dość często.*

W 1950 roku w ramach „reorganizacji” połączono Polskie Towarzystwo Tatrzańskie z Polskim Towarzystwem Krajoznawczym i tak powstało PTTK. Sam fakt zjednoczenia „na siłę” budził opór wśród wielu ludzi, którzy starali się ratować dorebek Towarzystwa. Działalność Obywatelskiego Komitetu Reaktywowania PTT sprawiła, że w 1988 r. udało się (choć na krótko) je zarejestrować.

- *Cechą PTT jest to, że usiłujemy znaleźć złoty środek po-*

między dwiema ekstremistycznymi opcjami - mówi Antoni Dawidowicz. - *Z jednej strony widzimy, że trwa u nas moda*

ciwko bezmyślnej rozbudowie infrastruktury w Tatrach, nastawionej na umasowienie ruchu turystycznego i maksymalne zy-

na prowadzenie tysięcy ludzi w góry i w efekcie ich niszczenie - i temu jesteśmy przeciwni. My staramy się lansować turystykę indywidualną i obejmującą małe grupy. Ale jesteśmy również przeciwni temu, co zostało u nas nazwane policyjnymi metodami ochrony gór. Chronić góry należy nie poprzez zamykanie szlaków, lecz przez edukację.

Członkowie Towarzystwa zdecydowanie występują prze-

ski. Stąd też występują przeciwko organizowaniu Olimpiady w Zakopanem w 2006 r.

- *Nasze stanowisko jest jasne. Zrobimy wszystko, co tylko będzie możliwe, żeby do olimpiady w Tatrach nie doszło* - zapewnia prezes towarzystwa Krzysztof Kabat.

Obecnie PTT liczy ok. 1500 członków, skupionych w 24 oddziałach rozrzuconych po całym kraju. Wszystkich łączy jedna cecha - fascynacja górami.

- *Członkowie Towarzystwa urodzili się w różnych epokach, ale spotkali się z tego samego powodu, którym niezmiennie są góry* - opowiada prezes Krzysztof Kabat. - *Jesteśmy idealistami. Sam fakt bycia razem z ludźmi kochającymi góry, odczuwania więzi z nimi powoduje, że w tym gronie nie ma miejsca na jakiegokolwiek problemy i konflikty.*

Wspominając ostatni zjazd PTT (3 lata temu), Antoni Dawidowicz przywołał fragment wystąpienia obecnego prezesa: „Nazwa naszej organizacji brzmi Polskie Towarzystwo Tatrzańskie; a skoro towarzystwo - to bądźmy towarzyszami. Bycie towarzyszem znaczy to samo, co bycie autentycznym przyjacielem, a może i nawet coś więcej”.

Członkowie Towarzystwa dążą do stworzenia własnej bazy turystycznej, niezależnie od już istniejącej. Jej załącznikiem jest „Chyż u Bacy” - małe schronisko na Młodej Horze w Beskidzie Żywieckim. Jest to jedno z kilku podstawowych zamierzeń na przyszłość. Kolejnym jest rozwinięcie działalności wydawniczej oraz zaangażowanie w działalność Towarzystwa młodzieży szkolnej. O tych i innych problemach radzić będą dziś i jutro delegaci na IV Zjeździe PTT.

TERESA ZIELIŃSKA

KTO IDZIE W GÓRY, IDZIE DO SWOJEJ MATKI

PRZYSŁOWIE NEPAŁSKIE

IV Zjazd PTT

21 listopada

Godz. 9.00 - rozpoczęcie obrad (siedziba TPN, ul. Chałubińskiego 42a)

22 listopada

Godz. 9.00 - msza św. dla uczestników zjazdu (stary kościół, ul. Kościeliska). Po mszy złożenie kwiatów na grobach ludzi zasłużonych dla PTT.

Tatrzańska „Sopliców choroba”

Pierwszymi, którzy zapuszczali się w dalsze (i wyższe) rejony Tatr, byli pasterze, „polowace”, poszukiwacze skarbów, minerałów, ziół, a także różni opryszkowie uciekający przed szubienicą. Ścieżek było w nich wówczas tyle, ile wydeptały zwierzęta. Łatwo było się w nich schować, jeszcze łatwiej zgubić.

Najdawniejsza wiadomość o czysto turystycznej wyprawie w Tatry została zapisana w starej kronice słowackiego Kieżmarku. I pomyśleć, że odważyła się na to kobieta! Nazywała się Beata Łaska, a stało się to przed 430 laty. Wraz z grupą towarzyszących jej osób dotarła prawdopodobnie do Zielonego Stawu Kieżmarskiego.

Wydarzenie to miejscy rajcowie uznali za tak ważne, że kazali je zapisać w księgach, obok wiadomości o wojnach i kłódkach żywiołowych.

Za najdawniejszego taternika można uznać z kolei Dawida Froehlich, który w 1615 r. wszedł na Kieżmarski Szczyt, jeden z najwyższych w Tatrach.

Jednak dopiero XVIII w. przyniósł większe zainteresowanie górami, także ze strony naukowców. Byli to: pierwszy polski badacz Tatr - Stanisław Staszic, profesor lwowskiego uniwersytetu - Baltazar Hacquet oraz szkocki przyrodnik - Robert Townson i botanik ze Szwecji - Jerzy Wahlenberg. Ich publikacje wzmogły zainteresowa-

nie Tatrami, do których zaczęli jeździć także „zwyczajni” ludzie, nieraz nie pozbawieni pisarskiego talentu. Efektem owych ekskursji były pierwsze książki, w których autorzy zawarli wrażenia i obserwacje. Należeli do nich m.in. Łucja Rautenstrauchowa, Maria Steczkowska, Ludwik Pietrusiński, Teodor Tripplin, Ambroży Grabowski, Seweryn Goszczyński, a także młody, obiecujący poeta - Wincenty Pol. Ale to już XIX wiek, w którym panowała „Sopliców choroba, że im opłaca ojczyzny nic się nie podoba”.

Łuk na tatrzańskich szlakach wskazuje, że wielu z nich cierpi na nią do dziś.

(JA)

Poprzednicy PTT

Alpine Club (1857), Societe de Tourists Savoyard (1860), Oesterreichischer Alpenverein (1862), Schweitzer Alpen-Club (1863), Club Alpino di Torino (1863), Club Alpine Italiano (1863), Schwarzwaldverein (1864), Societe Paramond (1865), Club Jurassien (1866), Taunusclub (1869), Deutscher Alpenverein (1869), Oesterreichischer Touristenclub (1869), Steierischer Gebirgsverein (1870), Portland White Mountain Club (1870), Societa degli Alpini Tridentini (1872), Towarzystwo Tatrzańskie (1873).

Prezesi PTT

Mieczysław Rey, Eustachy Sanguszkó, Władysław Koziebrodzki, Stefan Zamoyski, Leon Biliński, Andrzej Potocki, Anto-

ni Wodzicki, Władysław Szajnoch, Jan Wacław Czerwiński, Stanisław Osiecki, Walery Goetel, Władysław Wolski, Walery Goetel (po raz drugi). Po reaktywowaniu Towarzystwa kierowali nim Maciej Mischke oraz Krzysztof Kabat.

Honorowi Członkowie PTT

Jan Paweł II, Zdzisław Dziedzielewicz-Kirkin, Władysław Krygowski, Maciej Mischke, Zofia Radwańska-Paryska, Witold Paryski, Jan Sawicki, Ryszard Wiktor Schramm, Stanisław Siedlecki oraz Jan Staszek.

Podczas obecnego zjazdu nastąpi nadanie tej godności autorowi znakomitych, powszechnie używanych i wyso-

ko cenionych przewodników turystycznych - Józefowi Nyce.

Podczas zjazdu wręczone zostaną nadane przez przewodniczącego Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki odznaki „Za Zasługi dla Turystyki”. Otrzymują je następujący zasłużeni dla Towarzystwa działacze: Antoni Dawidowicz, Stanisław Gereg, Krzysztof Kabat, Małgorzata Kieres, Barbara Morawska-Nowak, Janusz Smolka, Stanisław Trębacz, Jan Weigel, Maciej Zaremba i Romuald Zareba.

Od Bałtyku po Tatry

Członkowie i sympatycy PTT spotykają się nie tylko na

wycieczkowych szlakach. Także w martwym (choć nie dla wszystkich) sezonie porozumiewają się za pomocą wydawanych przez siebie czasopism. Można w nich przeczytać o wszystkim, co się dzieje, a co interesuje prawdziwego „górala”, choćby od urodzenia za oknem szumiło mu morze. Oto niektóre z nich:

„CO SŁYCHAĆ” - Zarząd Główny PTT, „BESKID” - Nowy Sącz, „BIULETYN INFORMACYJNY” - Bielsko-Biała, „BIULETYN INFORMACYJNY” - Wrocław, „HYR” - Gliwice, „KLIMEK” - Sosnowiec, „ODGŁOSY GÓR” - Kalisz, „ORZEŁ SKALNY” - Chrzanów, „OSCYPEK” - Gdańsk, „ŚWISTAK” - Poznań, „WOŁANIE” - Kraków, „ZAKOS” - Łódź.

To warto wiedzieć...

PROFESOR TATR – JAKIM BYŁ?

Do żadnych gór nie powracałem myślą tak, jak do Tatr – mawiał Jurek Preisler. Odszedł, by pozostać na zawsze wśród gór, które tak bardzo umiłował.

Kim był?

Przed wszystkim miłośnikiem przyrody, gór, prezesem Oddziału PTT w Poznaniu, człowiekiem legendą, uwielbianym przez studentów profesorem UAM, kierownikiem Pracowni Organizacji Turystyki i Krajoznawstwa WSN, przewodnikiem górskim, pilotem, wycieczek, ratownikiem, trenerem wielu dyscyplin sportu, mistrzem, nauczycielem, przyjacielem młodzieży i taternikiem potrafiącym „przenosić góry”. Jest w nas to śpiewanie Jurkowe: „Jak dobrze nam zdobywać góry...”. Pamiętamy jego niezliczone dowcipy np.

Siedzi baca przed chałupą i głośno śpiewa. Idzie turysta i pyta:

— Baco, co się tam drzesz?

— Panocku, to nie dżes, to folklor.

Jurek często powtarzał, że gdy człowiek pokona własną słabość, własne zmęczenie, to czuje się lepszy i dodawał: *Gdyby wielcy tego świata chodzili po górach i podziwiali piękno tego świata, które Stwórca nam zostawił, to na pewno nie byłoby wojen.*

Ludzie po spotkaniu z nim odchodzili zawsze szczęśliwsi. To jego wspaniałe serce dawało koloryt wszystkiemu, co widział, słyszał i wiedział. We wszystkich sprawach zachowywał wolność ducha. Zawsze był dla innych i nigdy nie szukał siebie. Gdy spotykał ludzi zagniewanych na świat, mówił:

Do śmiechu używa się tylko dwunastu mięśni, marsowa mina wymaga pracy aż czterestu.

Nikom nie szczędził życzliwych słów, które – jak mawiał – nic nie kosztują, a są najpiękniejszym podarkiem. *Być radosnym, dobrze czynić i wróblom pozwolić ćwierkać* – to jego filozofia. Powtarzał za Szekspirem: *Jesteśmy z tego samego materiału, co nasze sny.* Nie były mu też obce słowa autora „Małego księcia”: *W życiu nie ma rozwiązań. Jest tylko działanie sił. Te siły trzeba umieć stworzyć, a rozwiązywanie przyjdzie samo.*

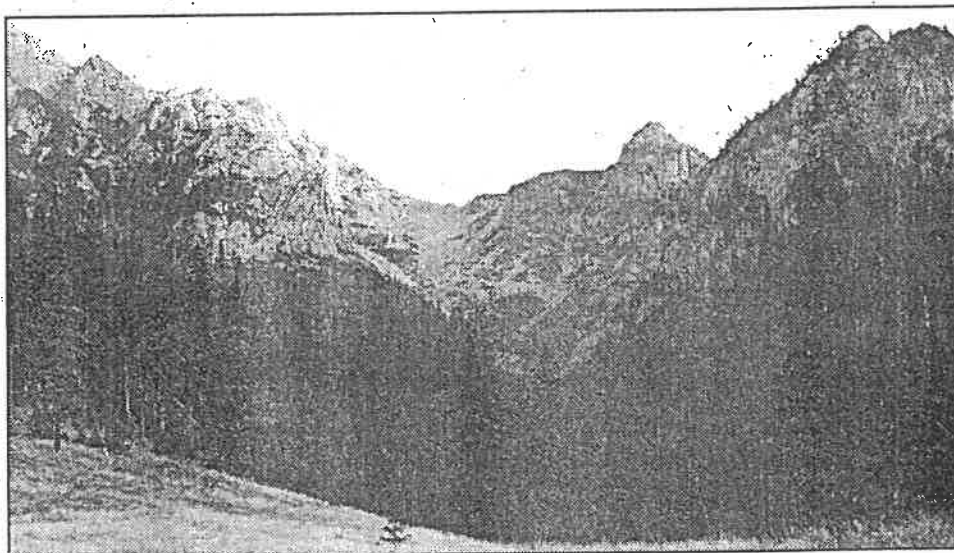
Dobro i piękno formowały jego życie. Potrafił „zbudować masę kominów i utrzymać w nich ciepło”. Siadał ze studentami na połoninach, zatrzymywał się na halach i uroczo opowiadał: *„... nawet jeśli obejdziemy cały świat, aby znaleźć piękno, musimy mieć je w sobie, gdyż inaczej nie znajdziemy go nigdy.*

Pracę uważał za najwyższy sprawdzian społeczny, etyczny i estetyczny. W pracowni, na sali wykładowej, na szlaku turystycznym, pośród grani, turni, poszarpanych ścian skalnych, na przełęczach podkreślał: *Żadnej pracy nie schodź z drogi, nawet wtedy, gdy sobie wmówisz, że przerasta ona twoje siły.*

Było nam z nim dobrze. Niestety, nie ma go już wśród nas.

Leszek Lesiczka

Fragmenty wspomnienia, które ukazało się 26.08.1998 r. w Gazecie Wielkopolskiej (dodatek do Gazety Wyborczej)

Tatry fascynują wielu.

Fot. „Głos” — STEFAN DRAJEWSKI

Zakochani w wierchach

Tatry ukochali jak nic na świecie. Spędzają w nich każdą wolną chwilę, odpoczywając, zdobywając, chroniąc górskie szczyty. I tak już od 125 lat, tyle bowiem liczy Polskie Towarzystwo Tatrzańskie.

Jubileusz obchodzono oczywiście w stolicy Tatr — Zakopanem. W trzydniowym zjeździe (od 20. do 22 listopada) wzięło również udział sześciu poznaniaków, spośród ponad 190 członków poznańskiego oddziału PTT. Choć nie byli grupą liczną, nadrabiali aktywnością, organizując choćby wystawy fotografii, czy poetycki wieczór. Warto zauważyć, że samo spotkanie poprowadził również mieszkaniec stolicy Wielkopolski — prof. Ryszard Wiktor Schramm, alpinista, polarnik, członek The Explorers Club. Podczas zjazdu wybrano członków Zarządu Głównego PTT, a prezesem towarzystwa po raz kolejny został Krzysztof Kabat.

Na szczęście nie zabrakło czasu, aby wziąć udział w wieczorze góralskiej poezji śpiewanej, podczas którego wspomniano zmarłego w sierpniu Jerzego Preislera, przewodniczącego zarządu poznańskiego oddziału PTT i członka Zarządu Głównego. Zaprezentowano też fotografie o tematyce tatrzańskiej autorstwa Janusza Nowackiego, kierownika Pracowni Fotograficznej w poznańskim CK „Zamek”. Spore zainteresowanie wzbudziły również reprodukcje pierwszego fotografa Tatr — Awita Szuberta, których wystawę zorganizował Leszek Lesiczka z zarządu poznańskiego oddziału PTT.

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie jest najstarszą w Polsce organizacją turystyczną, działającą już od 1873 roku. Jej

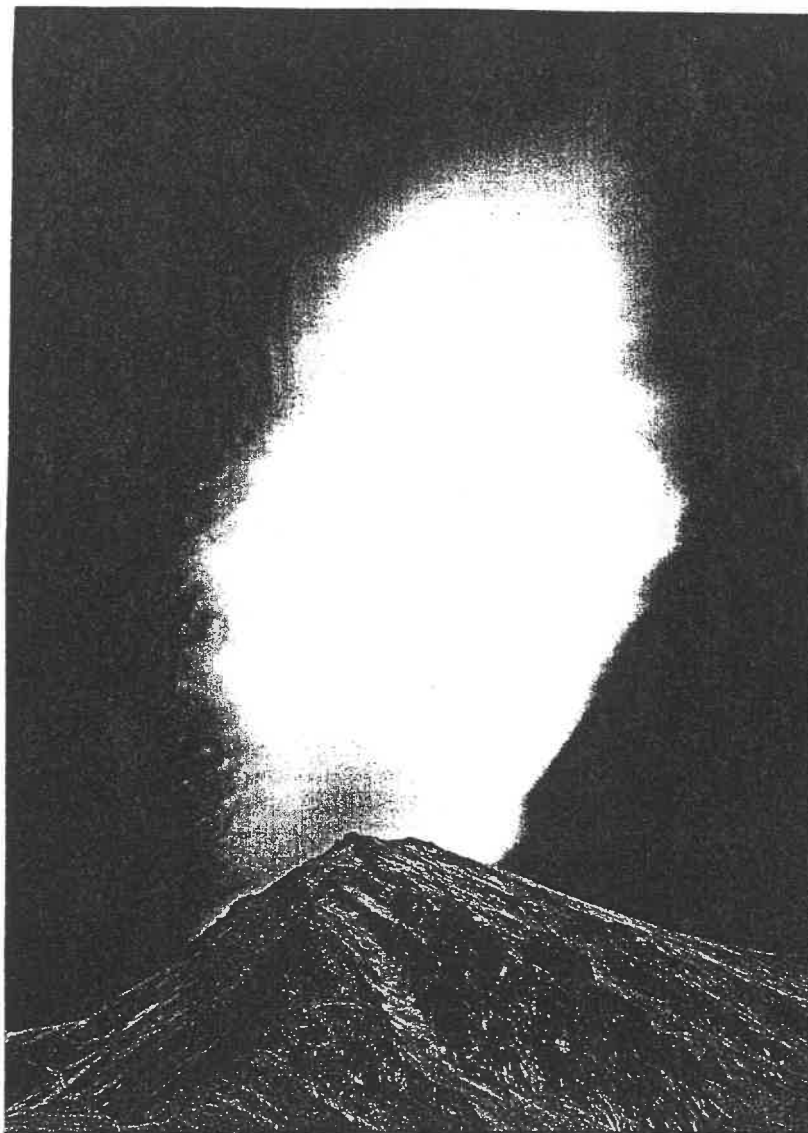
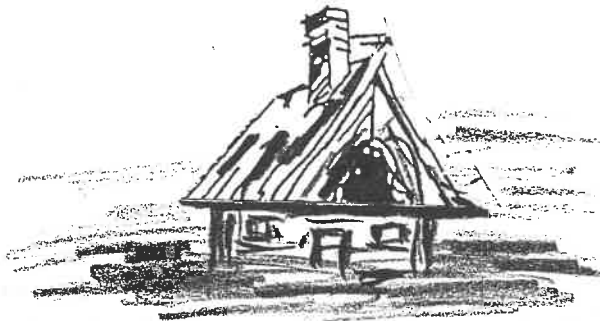
członkowie zajmują się turystyką górską, narciarstwem, alpinizmem, taternictwem. Podejmują też działania mające na celu, poprawę górskiej bazy noclegowo-gastronomicznej, działają na rzecz ochrony środowiska tatrzańskiego. Miłośnicy Tatr organizują również kursy dla przewodników i ratowników górskich, urządzają obozy i zimowiska. Pasjonaci popierają też badania naukowe dotyczące gór, gromadzą oraz utrzymują zbiory i biblioteki, wydają rocznik „Wierchy”, a także dwumiesięcznik „Taternik”, współdziałają w wydawaniu map i przewodników.

Poznański oddział PTT powołano w 1921 roku. Jego działalność zawieszono w 1981 roku, a zgodę na reaktywację uzyskano dopiero po ośmiu latach.

— Jako ciekawostkę chciałbym przytoczyć, iż Stanisław Czubernat, zastępca dyrektora Tatrzańskiego Parku Narodowego, pomimo że mieszka w Zakopanem, jest członkiem właśnie oddziału poznańskiego — mówi Leszek Lesiczka, członek Zarządu Głównego PTT i oddziału poznańskiego.

Członkiem PTT zostać może każdy bez względu na wiek, pochodzenie, wykształcenie. Wystarczy kochać góry i zgłosić się do najbliższego oddziału PTT, wypełnić deklarację członkowską i uiścić wpisowe. W Poznaniu miłośnicy Tatr dyżurują w każdy wtorek, od godziny 17.30, przy ulicy Kramarskiej 32.

IZABELA DACHTERA

1991 r.

Janusz Nowacki

PSALM WYSOKICH GÓR

pamięci Wojtka Wróza

W dłoniach Boga
Są głębokości ziemi
I szczyty górskie -
Śpiewa Psalmista.

Lodowa pustynia.

Strome urwiska.

Na szczycie góry,
Którą zdobyłeś,
Stoisz,
Człowiek zmęczony,
Samotny.

Jak każdy człowiek,
Który osiągnął
Swoj szczyt.

Schodzisz.

Teraz trzeba poskromić
Przepaść.

I znowu zygzaki,
Meandry,
Strome urwiska.

I nagle łoskot
Spadającego ciała.

A potem już droga
Prosta i łatwa.

I smuga,
Smuga świetlista.

Błogosławieni ci,
Dla których szczyt i przepaść
Są dłońmi Boga.

Śpiewa Psalmista.

Roman Brandstaetter

Oddział PTT w Poznaniu

Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego został założony 1 marca 1921 roku. Walnemu Zgromadzeniu przewodniczył wówczas rektor Uniwersytetu Poznańskiego prof. Heliodor Święcicki. Prezesem wybrany został dr Bernard Chrzanowski. Później przez długie lata prezesem oddziału był dr Tadeusz Smoluchowski, człowiek gór, alpinista i narciarz.

Od 1936 roku aż do wybuchu II wojny światowej stanowisko prezesa piastował prof. Antoni Jakubski. Po II wojnie światowej prezesem oddziału był do 1950 roku Jerzy Młodziejowski. W 1949 roku Oddział liczył 479 członków.

Oddział podjął kroki zmierzające do restaurowania Towarzystwa w dniu 5 czerwca 1981 r. poprzez udział Z. Zwolińskiego w zebraniu warszawskiej grupy inicjatywnej. W dniu 17 października 1981 roku zostało zwołane zebranie organizacyjne Delegatury PTT w Poznaniu. Ukonstytuowano Tymczasowy Zarząd Delegatury w składzie: Jerzy Preisler – przewodniczący, Andrzej Kostrzewski – z-ca przewodniczącego, Ryszard K. Borówka – sekretarz, Lech Rugała – skarbnik, Tadeusz Henke, Aleksander Wojciechowski i Zbigniew Zwoliński – członkowie.

W dniu 28 listopada 1981 roku podczas kolejnego zebrania Ogólnego Delegatury podjęta została uchwała o reaktywowaniu Oddziału Poznańskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Zebrani postanowili nadać tytuł Honorowego Prezesa Oddziału Jerzemu Młodziejowskiemu a jednocześnie przekształcić Tymczasowy Zarząd Delegatury w Zarząd Oddziału bez zmian składu osobowego.

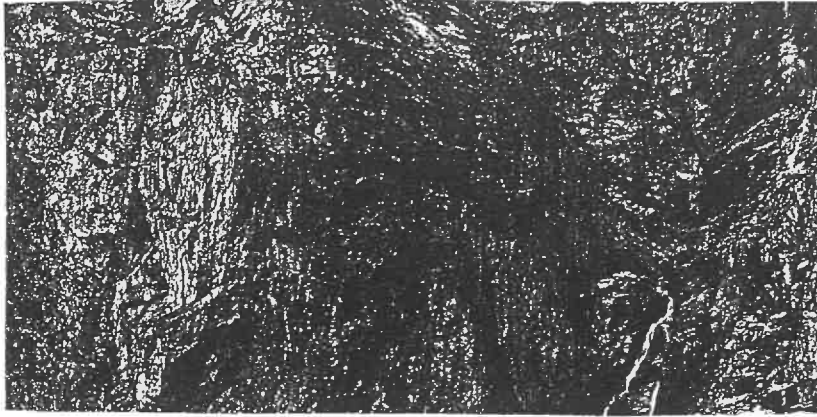
W dniach 12–13 grudnia 1981 roku Jerzy Preisler wziął udział w wyjazdowym posiedzeniu Tymczasowego Zarządu PTT na Polanie Chochołowskiej. Wprowadzenie stanu wojennego zniweczyło nadzieję na odbudowę Oddziału. Zaplanowane na 18 grudnia 1981 roku zebranie ogólne Oddziału nie odbyło się, a zebrany w tym dniu uszczuplony Zarząd zawiesił działalność Oddziału. W chwili zawieszenia Oddział liczył 190 członków.

Decyzja z 18 grudnia 1981 roku zaważyła na dalszej postawie Zarządu Oddziału. Postanowiono przetrwać. Po decyzji Tymczasowego zarządu PTT z 11 lutego 1984 r. o rozwiązaniu PTT, ZO PTT w Poznaniu przekazał posiadane fundusze Oddziału jako darowiznę na konto Muzeum Tatrzańskiego im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem kontynuatora idei PTT.

Przerwa w działalności trwała do 1989 roku, który był, jak w wielu dziedzinach, także przełomowym dla członków PTT.

Dnia 6 marca 1989 roku odbyło się zebranie byłego Zarządu Oddziału PTT w Poznaniu, na którym podjęto decyzję o wszczęciu procedury mającej na celu reaktywowanie Oddziału.

2 maja 1989 roku odbyło się Walne Zebranie Oddziału. Po wykładzie prof. R. W. Schramma nt. „Polskie Towarzystwo Tatrzańskie – refleksje i uwagi” oraz dyskusji programowej wybrano Zarząd Oddziału. Prezesem został Juliusz Jerzy Preisler, wiceprezesem Andrzej Kostrzewski, sekretarzem Grzegorz Rachlewicz, skarbnikiem Ryszard Borówka, a członkami Zarządu: Witold Młodziejowski,

Jerzy Szyło, Zbigniew Zwoliński, Barbara Falkiewicz. Wybrano także Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński. W 1989 roku do Zarządu dokoptowano Halinę Filarowską i powierzono jej funkcję skarbnika. Z końcem roku 1989 Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego liczył 185 członków.

Rozpoczęła się normalna statutowa działalność Oddziału. Przez te wszystkie lata aż do 19 sierpnia 1998 r. (kiedy to pozostał pośród gór) pracą Zarządu Oddziału kierował Jerzy Preisler. Dzięki jego wielkiemu zaangażowaniu, Oddział Poznański znalazł się w czołówce oddziałów PTT.

Dr Jerzy Preisler był wielkim miłośnikiem przyrody, człowiekiem legendą, mistrzem, nauczycielem, uwielbianym przez studentów Profesorem UAM, kierownikiem Pracowni Organizacji Turystyki WNS, przewodnikiem górskim, taternikiem, trenerem wielu dyscyplin sportu, przyjacielem młodzieży i nas wszystkich, a także człowiekiem, który potrafił „przenosić góry”.

Skład Zarządu Oddziału był wielokrotnie zmieniany. Oprócz wyżej wymienionych osób w Zarządzie zasiadali: prof. Andrzej Kostrzewski (kilka kadencji), Halina Filarowska (kilka kadencji), Zbigniew Zwolinski, Aleksander Matyja, Aleksandra Górka, Halina Smuszka, Leszek Cudera, Leszek Lesiczka (kilka kadencji), Leszek Czarnyszewicz, Helena Wika, Romuald Grabiak, Michał Preisler.

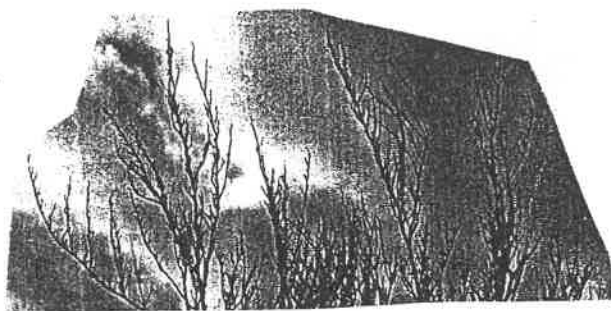
Aktualnie Leszek Lesiczka jest członkiem ZG. Jerzy Preisler był od I Zjazdu Delegatów PTT członkiem Prezydium Zarządu Głównego.

W skład Oddziału wchodziły osoby związane z Uniwersytetem A. Mickiewicza – pracownicy i studenci, członkowie Akademickiego Klubu Górskiego „Ornak”, pracownicy Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu działający w Klubie „Hymn”, grono pedagogiczne, absolwenci i uczniowie VI Liceum Ogólnokształcącego im. I. J. Paderewskiego zrzeszeni w Klubie Turystycznym „Dziabadło” oraz członkowie jednej rodziny z Klubu Rodziny „Gindów” w Złotowie i uczniowie działający w Klubie Młodzieżowym przy S.P. w Ostrowie Wlkp. Wszystkie wymienione grupy współpracują ze sobą przy organizacji imprez własnych ogólnooddziałowych jak i o zasięgu regionalnym czy krajowym.

Oddział w swym składzie posiada Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego – prof. Ryszarda W. Schramma. Ma też 19 przewodników górskich, w tym dwóch honorowych.

Do ważniejszych przedsięwzięć, które Zarząd Oddziału zrealizował w ostatnich latach, propagując idee tatrzańskie w skali Polski należą:

- odnowienie tablicy Kazimierza Kantaka w Dolinie Kościeliskiej,
- odsłonięcie głazu – pomnika poświęconego hrabiemu Władysławowi Zamoyskiemu na Osowej Górze k/Mosiny,
- odsłonięcie głazu taterników na Cmentarzu Zasłużonych w Poznaniu, poświęconego „tym którzy nie wrócili z gór”,
- zorganizowanie uroczystych obchodów 75-rocznicy powstania Oddziału Poznańskiego Towarzystwa Tatrzańskiego,
- uchwalenie na wniosek Oddziału, przez Radę Miejską Poznania zmiany nazwy części ulicy Słowiańskiej na ulicę Władysława Zamoyskiego,

a ponadto:

- udział w akcji zbierania pieniędzy na zakup nowego śmigłowca dla TOPR-u,
- zbieranie pieniędzy na remont schroniska na Ornaku,
- akcja protestacyjna w sprawie zamknięcia bieszczadzkiej ciuchci,
- udział w obchodach 40-lecia TPN (J. Preisler otrzymał medal pamiątkowy),
- udział w akcji „pomoc dla powodziń”,
- przeprowadzenie wraz z Oddziałem PTT w Ostrzeszowie badań etnograficznych mieszkańców przysiółka Młoda Hora, na terenie którego znajduje się schronisko PTT i wydanie folderu,
- przeprowadzenie pod kierunkiem J. Preislera inwentaryzacji stanu szlaków turystycznych w Tatrach,
- przeprowadzenie pod kierunkiem J. Preislera badań socjologicznych na terenie TPN,
- zorganizowanie posiedzenia Zarządu Głównego w Obrzycku.

Codziennosc Oddziału to nie tylko spektakularne akcje, ale to, co członkowie lubią najbardziej, czyli włączkę górską. Dlatego poszczególne kluby organizowały wycieczki i obozy w Tatrach, Karkonoszach, Górach Stołowych, Rudawach Janowickich, Kotlinie Kłodzkiej, Pieninach, Beskidach, Bieszczadach, a także w Czarnohorze, na Kaukazie i w Tatrach Słowackich. Nie zapominaliśmy też o naszym regionie. Organizowane były wycieczki do Wielkopolskiego Parku Narodowego i Puszczy Zielonki.

W ramach Oddziału działały następujące sekcje :

- narciarska pod kierownictwem Jerzego Preislera i Andrzeja Wróza,
- przewodnicka pod kierownictwem Michała Preislera,
- górską pod kierownictwem Leszka Lesiczki,
- naukowa pod kierownictwem Grzegorza Rachlewicza.

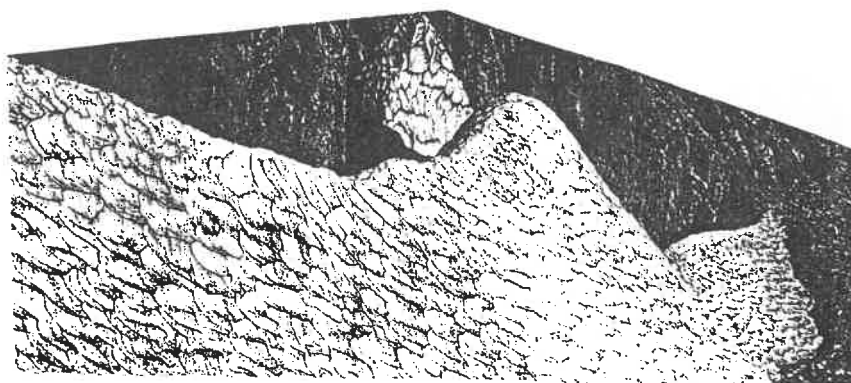
W działalności turystycznej główny wysiłek skierowany został na pracę z młodzieżą. Zorganizowano obozy narciarskie dla młodzieży szkolnej w Bukowinie Tatrzańskiej, Białce, na Hali Krupowej i w Szczawnicy. Organizowano rajdy piesze, rowerowe i kajakowe.

Działalność wydawnicza to wydawanie od 1992 roku pisma oddziałowego „Świstak”, a także wydanie pierwszego zeszytu poświęconego ludziom z rejonu Wielkopolski, którzy nie wrócili z gór. Zajmowali się tym Jerzy Preisler i Leszek Lesiczka.

Członkowie Oddziału PTT w Poznaniu wzięli udział w spotkaniach z Mariem Kamińskim, Krzysztofem Wielickim, Franzem Kramerem, Jerzym Kostrzewą, Andrzejem Kozłowskim, Magdaleną Poczaj, Jarogniewem Mikołajczakiem, Maciejem Rychłym.

Zorganizowano wystawy fotograficzne i spotkania z piosenką turystyczną na Wydziale Skandynawskim UAM, w Instytucie Austriackim, w galerii pf w Zamku.

Zarząd Oddziału PTT w Poznaniu wręczył medal „Świstaka” wojewodzie poznańskiemu dr Włodzimierzowi Łęckiemu za bardzo dobrą współpracę z PTT na polu turystycznym.

Na codzien Oddział ściśle współpracuje z Wydziałem Kultury Fizycznej i Turystyki i Krajoznawstwa, Wielkopolską Korporacją Oddziałów PTTK, Związkiem Podhalan, Tatrzańskim Parkiem Narodowym, Wielkopolskim Parkiem Narodowym i Klubem Wysokogórskim.

16 grudnia, zgodnie z kilkuletnią tradycją – obchodzony jest w Oddziale „Dzień Tatarnika”. Po Mszy św. odprawianej w kościele św. Wojciecha udajemy się na Cmentarz Zasłużonych aby złożyć kwiaty pod Głazem Tatarników. Uroczystość kończy się wspólnym opłatkami ludzi gór.

Z początkiem października 1998 odbyło się zebranie Zarządu Oddziału, na którym postanowiono w dotychczasowym składzie doprowadzić do zamierzonych jeszcze przez śp. Prezesa J. Preislera obchodów 125-lecia PTT. Funkcję prezesa sprawuje zatem dotychczasowy wiceprezes Leszek Czarnyszewicz.

Leszek Lesiczka

Aktualny skład Zarządu:

Prezes:	vacat		
1. Wiceprezes:	Leszek Czarnyszewicz	urzędnik państw.	Poznań
2. Sekretarz:	Wika Helena	prawnik	Poznań
3. Skarbnik:	Kazimierz Skoczyk	inż. zootechnik	Poznań
4. Członek Zarządu:	Grabiak Romuald	inż. ochr. środow.	Poznań
5. Członek Zarządu:	Lesiczka Leszek	geograf	Poznań
6. Członek Zarządu:	Preisler Michał	geograf	Poznań

Komisja Rewizyjna:

7. Przewodniczący:	Nabzdyk Jacek	inż. budowl.	Poznań
8. Członek:	Dembska Elżbieta	lekarz	Poznań
9. Członek:	Domino Ewa	techn. ekonom.	Poznań

Sąd Koleżeński:

10. Przewodniczący:	Kraina Stanisław	techn. mech.	Poznań
11. Członek:	Cudera Leszek	inż. elektryk	Poznań
12. Członek:	Snuska Halina	ekonomista	Poznań

Członkowie Oddziału:

13. Arning-Preisler Anna	prawnik	Poznań	23. Czajka Paweł	uczeń	Poznań
14. Bartoszewski Witold	inż. mechanik	Poznań	24. Czamecka Leopolda	śpiewaczka	Poznań
15. Biela Dominika	uczeń	Poznań	25. Czarnyszewicz Izabela	nauczycielka	Poznań
16. Bielska Cecylia	uczeń	Poznań	26. Czubernat Stanisław	inż. leśnik	Zakopane
17. Bogdanowski Jerzy	dziennikarz	Poznań	27. Dmochowski Bartosz	uczeń	Poznań
18. Borkowska Małgorzata	inż. technolog	Poznań	28. Dolata Wanda	techn. budowl.	Poznań
19. Borkowski Marek	inż. technolog	Poznań	29. Drożdżyński Lech	mgr WF	Poznań
20. Brzeziński Jerzy	psycholog	Poznań	30. Fechner Barbara	inż. chemik	Poznań
21. Chudy Jarosław	techn. elektronik	Poznań	31. Fechner Ireneusz	inż. mechanik	Poznań
22. Chudy Joanna	uczenica	Poznań	32. Fieske Beata	uczeń	Poznań

33. Fieske Włodzimierz	techn. mechanik	Poznań	92. Nabzdyk Piotr	uczeń	Poznań
34. Filarowski Stanisław	uczeń	Poznań	93. Nagórska Maria	urzędnik państw.	Poznań
35. Filary-Gruszecka Halina	ekonomista	Poznań	94. Naskręt Jerzy	inż. budowl.	Śrem
36. Freudenreich Dariusz	inż. mechanik	Poznań	95. Naskręt Piotr	uczeń	Śrem
37. Gniot Magdalena	uczeń	Poznań	96. Nowak Witold	chórzysta	Poznań
38. Godyński Julian	inż. elektryk	Mosina	97. Nowicki Jerzy	inż. elektryk	Jarocin
39. Golebiewski Ryszard	inż. mechanik	Poznań	98. Ogrodowczyk Jan	informatyk	Poznań
40. Grenda Elżbieta	nauczyciel	Poznań	99. Olejnik Zdzisław	hydrogeolog	Poznań
41. Grzybowska Grażyna	urzędnik państw.	Poznań	100. Osiecka Mirosława	ogrodnik	Luboń
42. Heydel Andrzej	uczeń	Poznań	101. Pawlak Zdzisław	inż. elektryk	Poznań
43. Horowski Szymon	uczeń	Poznań	102. Poisk-Golebiewska		
44. Jaluwska Anna	uczeń	Poznań	Leokadia	ekonomista	Poznań
45. Jankowska Małgorzata	ekonomista	Luboń	103. Pisarska Barbara	prawnik	Poznań
46. Jankowski Andrzej	student	Buk	104. Pisarski Wojciech	mechanik	Poznań
47. Jankowski Ryszard	mgr WF	Poznań	105. Piwczyk Piotr	historyk	Swarzędz
48. Jankowski Zbigniew	nauczyciel	Luboń	106. Plewczyńska Ewa	pedagog	Poznań
49. Jaroszewski Michał	uczeń	Poznań	107. Połomska Danuta	prawnik	Poznań
50. Jelińska-Kowalska Janina	ekonomista	Luboń	108. Praczyk Jan Mateusz	uczeń	Wiry
51. Jeż Jan	nauczyciel akad.	Poznań	109. Przybył Grażyna	nauczycielka	Luboń
52. Józwiak-Bartoszewska			110. Pszymuszała Tadeusz	łącznościowiec	Poznań
Jolanta	etnograf	Poznań	111. Pukacka Wiesława	inż. budowl.	Poznań
53. Jurasz Bożena	nauczyciel	Poznań	112. Rachlewicz Grzegorz	geograf	Poznań
54. Jurczykowski Tomasz	elektr. automat.	Poznań	113. Rachlewicz Janusz	lekarz	Poznań
55. Kaczmarek Janina	ogrodnik	Luboń	114. Rachlewicz Katarzyna	rehabilitant	Poznań
56. Kiciński Piotr	inż. leśnik	Rogoziniec	115. Raczyński Michał	emeryt	Poznań
57. Kilarski Stanisław Piotr	kelner	Poznań	116. Radomski Marcin	student	Poznań
58. Kistowska Renata	uczenica	Poznań	117. Ratajczak Stefan	ekonomista	Poznań
59. Knopczyk Ewa	urzędnik państw.	Poznań	118. Rugała Lech	teletechnik	Poznań
60. Kolenda Izabela	polonistka	Poznań	119. Rydzewski Marcin	uczeń	Poznań
61. Kopanski Włodzimierz	inż. rolnik	Poznań	120. Rynarzewski Witold	hydrogeolog	Poznań
62. Koralewski Bogdan	techn. drogowy	Poznań	121. Schramm Ryszard W.	biochemik, prof.	Poznań
63. Kortus Agnieszka	techn. ekonom.	Wielka Wieś	122. Sęk Tadeusz	uczeń	Poznań
64. Kostrzewa Andrzej	lekarz	Poznań	123. Skibska Barbara	pielęgniarka	Poznań
65. Kostrzewski Andrzej	geograf	Poznań	124. Skierska Paula	uczenica	Poznań
66. Kostrzewski Włodzimierz	nauczyciel akad.	Poznań	125. Skoczny Kazimierz	inż. zootechnik	Poznań
67. Kowalik Stanisław	psycholog	Poznań	126. Słaba Eugenia	ekonomista	Poznań
68. Kowalski Eugeniusz	inż. budowl.	Luboń	127. Sperzyńska Agnieszka	uczeń	Poznań
69. Kowalski Paweł	gamażer	Luboń	128. Sprada Zenon	inż. budowl.	Poznań
70. Kozik Tomasz	chemik	Poznań	129. Staniszevska Joanna	lekarz	Baranowo
71. Kozłowska Elżbieta	urzędnik państw.	Poznań	130. Staniszevska Justyna	uczenica	Baranowo
72. Kozłowski Jerzy	historyk	Poznań	131. Staniszevska Adam	uczeń	Baranowo
73. Królczak Sławomir	geograf	Poznań	132. Szmidt Zbigniew	nauczyciel	Poznań
74. Królikowski Feliks	nauczyciel	Śrem	133. Szwaba Lidia	menedżer kultury	Poznań
75. Krutel Krzysztof	student	Pila	134. Tonder Katarzyna	uczenica	Buk
76. Krzyśko Marcin	student	Poznań	135. Trębacz Katarzyna	uczenica	Poznań
77. Kubisz Wacław	urzędnik państw.	Poznań	136. Turek Teodora	nauczycielka	Poznań
78. Kulonowski Henryk	mgr WF	Poznań	137. Turek Władysław	inż. rolnik	Poznań
79. Kurek Krzysztof	frezer	Buk	138. Unolt Jerzy	ekonomista	Poznań
80. Laurentowski Witold	technik	Poznań	139. Walczak Mirosława M.	nauczycielka	Poznań
81. Leksz-Matysa Stanisława	filolog	Poznań	140. Wałęsa Radosław	student	Poznań
82. Magdziarek Marcin	uczeń	Poznań	141. Walkowska-Drewek		
83. Małczewska Małgorzata	uczeń	Poznań	Renata	ekonomista	Poznań
84. Marcinkowski Bogdan	inżynier	Poznań	142. Wichlacz Andrzej	chemik	Poznań
85. Masternak Anna	studentka	Swarzędz	143. Wojtkowiak Małgorzata	ekonomista	Poznań
86. Matysa Aleksander	księgarz	Poznań	144. Wojtkowiak Przemysław	inż. elektryk	Poznań
87. Mazureczak Witold	historyk	Poznań	145. Woroch Małgorzata	prawnik	Poznań
88. Michałowska Iwona	chemik	Poznań	146. Wypijewski Tomasz	ekonomista	Poznań
89. Mikołajczak Jarogniew	muzyk	Poznań	147. Zawada Barbara	urzędnik państw.	Poznań
90. Mniszak Zenon	informatyk	Poznań	148. Zielińska Danuta	urzędnik państw.	Poznań
91. Nabzdyk Agnieszka	uczeń	Poznań	149. Zwoliński Zbigniew	geograf	Poznań

Koło PTT w Ostrowie Wielkopolskim

150. Bilan Iwona	nauczycielka	Ostrów Wlkp.	160. Michaś Andrzej	uczeń	Ostrów Wlkp.
151. Budzińska Kinga	- prezes	Chojnik	161. Plonka Danuta	uczenica	Ostrów Wlkp.
152. Frąszczak Elżbieta	uczenica	Ostrów Wlkp.	162. Plonka Krystian	uczeń	Ostrów Wlkp.
153. Janicka Justyna	uczenica	Ostrów Wlkp.	163. Plonka Paulina	uczenica	Ostrów Wlkp.
154. Jerzy Waldemar	uczeń	Ostrów Wlkp.	164. Plonka Paweł	uczeń	Ostrów Wlkp.
155. Korycińska Joanna	uczenica	Ostrów Wlkp.	165. Plonka Piotr	uczeń	Ostrów Wlkp.
156. Lis Karolina	uczenica	Ostrów Wlkp.	166. Plonka Wojciech	uczeń	Ostrów Wlkp.
157. Lisiecki Łukasz	uczeń	Ostrów Wlkp.	167. Prukala Sylwia	uczenica	Topola Wielka
158. Maleszka Arkadiusz	uczeń	Ostrów Wlkp.	168. Semba Ewelina	uczenica	Ostrów Wlkp.
159. Marek Tomasz	uczeń	Ostrów Wlkp.	169. Skrzypek Sylwia	uczenica	Ostrów Wlkp.
			170. Stępniewicz Marta	uczenica	Ostrów Wlkp.

171. Szubert Lucyna	uczenica	Ostrów Wlkp.	174. Wiercioch Bartosz	uczeń	Ostrów Wlkp.
172. Świerczyński Adam	uczeń	Ostrów Wlkp.	175. Wojczyńska Justyna	uczenica	Ostrów Wlkp.
173. Wabiński Piotr	uczeń	Ostrów Wlkp.	176. Zimniak Przemysław	uczeń	Ostrów Wlkp.

Koło PTT w Złotowie

177. Drwęcki Leszek	elektryk	Złotów	187. Ginda Małgorzata	uczenica	Złotów
178. Ginda Aleksandra	studentka	Złotów	188. Ginda Maria	geodeta	Złotów
179. Ginda-Barcińska Dorota	geograf	Złotów	189. Ginda Norbert	ekonomista	Złotów
180. Ginda Halina	kupiec	Złotów	190. Kopeć Barbara	przedszkolanka	Zalesie
181. Ginda Helena	ekonomista	Złotów	191. Kopeć Ewa	uczenica	Zalesie
182. Ginda Jerzy	plastyk	lotów	192. Kopeć Wojciech	uczeń	Złotów
183. Ginda Justyna	uczenica	Złotów	193. Lisiecki Jerzy	plastyk	Złotów
184. Ginda Karol	dr nauk wojzkowych	Złotów	194. Matuszczak Marlena	leśnik	Zalesie
	- prezes		195. Matuszczak Teresa	leśnik	Zalesie
185. Ginda Karolina	uczenica	Złotów	196. Matuszczak Wiesław	uczeń	Zalesie
186. Ginda Leszek	uczeń	Złotów			

Zmarli:
Preisler Juliusz Jerzy - prezes

1995 r.

Ewa Andrzejewska

1981 - 1996

TYLKO PIĘTNAŚCIE LAT, JUŻ PIĘTNAŚCIE LAT

Jeżeli ktoś z Was jest czytelnikiem Tygodnika Pow-szechnego spotkał tam niedawno podobny tytuł. W naszej gazecie też będzie rzecz o pewnym Komitecie o **OBYWATELSKIM KOMITECIE REAKTYWOWANIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO**. Efektem działań tego Komitetu był zwołany w Krakowie Sejmik, który proklamował reaktywowanie PTT.

Gdy przyjrzymy się składowi Komitetu, zauważymy tylko jedno nazwisko dobrze nam wszystkim znane, to inż. Maciej Mischke. Prócz niego na obecnych listach członków PTT znajdziemy jeszcze trzy inne nazwiska członków ówczesnego Komitetu: Janusz Baryła, Wincenty Cieślewicz i Zofia Witkowska. Inni odeszli na zawsze lub przepadli. Lepiej to już wygląda, gdy popatrzymy na nazwiska przedstawicieli 32 wówczas ośrodków PTT. Znajdziemy tam takie nazwiska jak: Stanisław Kuczyński, Stanisław Gerega, Stanisław Trębacz, Ryszard Remiszewski, Romuald Zaręba, Zbigniew Grzegorzewski, Antonina Ziarkiewicz (obecnie Sebesta), Józef Michlik, Czesław Klimczyk, Józef Czechowski.

Mam w ręce biuletyn Komitetu pod tytułem: *Dlaczego walczyliśmy o odrodzenie PTT?* Czytam w nim: "Myśl reaktywowania PTT nie jest nowa. Zrodziła się przed kilku laty wśród działaczy PTTK, którzy aktywnie uczestnicząc w ruchu turystyczno-krajoznawczym, byli świadkami jak z biegiem lat organizacja ta zaprzepaszcza cele i ideały PTT i PTK - których się mieni spadkobiercą - sprowadzając polskie krajoznawstwo i turystykę na manowce..."

Następnie dowiadujemy się, że na Naradzie Aktywu Górskiego PTTK w Krakowie w dniu 14.XII.80 r. rozważane były dwa projekty reorganizacji:

"PROJEKT I. Zakłada on restytucję całkiem samodzielnego poza PTTK towarzystwa turystyki górskiej, która może przybrać nazwę PTT lub inną. Byłaby to organizacja w pełni samodzielna i autonomiczna. W jej gestii pozostawałyby wszystkie sprawy związane z uprawianiem wszelkich form turystyki górskiej ..."

PROJEKT II. Zakłada powołanie Federacji Polskich Towarzystw Turystyczno-Krajoznawczych PTTK, w skład których wchodziłyby następujące towarzystwa specjalistyczne:
a) Polskie Towarzystwo Tatrzańskie ...
b) Polskie Towarzystwo Krajoznawcze ...
c) Polskie Towarzystwo Turystyki Wodnej PTTW - grupujące turystów związanych z takimi dyscyplinami jak: kajakarstwo, żegluga i turystyka wodna.

... Organizacja tylko trzech towarzystw w obrębie Federacji PTTK ma na celu stworzenie silnych organizacji i niedopuszczenie do rozczłonkowania polskiej turystyki na większą ilość słabszych towarzystw. Ilość tą dyktuje też możliwość podziału bazy turystycznej, wówczas a) PTT otrzymaloby obiekty znajdujące się na terenach górskich i podgórskich, b) PTK obiekty na terenach nizinnych, c) PTTW stacje wodne i wypożyczalnie sprzętu wodnego. Powyższy projekt ma na celu wzmocnienie organizacyjne ruchu turystycznego przy zachowaniu dobrych społecznych tradycji PTT i PTK i powstalego z ich połączenia PTTK".

Na naradzie tej wysunięto wniosek o powołaniu PTT jako samodzielnego Towarzystwa zajmującego się całokształtem działalności turystycznej na terenach górskich i podgórskich. Był to wniosek Klubu Turystów Górskich PTTK "Parzenica" w Kaliszu (obecnie Oddział PTT). Podobne wnioski wysuwali m.in. przedstawiciele Gniezna, Gdańska, Kielc, Łodzi, Skoczowa, Suwałk; z tym że chciano powołania i PTT i federacji towarzystw.

W lecie 1981 roku rozpoczęła się ostra dyskusja prasowa między zwolennikami i przeciwnikami reaktywowania PTT. Zawiązał się wspomniany już Komitet Obywatelski Reaktywowania PTT.

10 października 1981 roku odbył się pamiętny Sejmik, na którym proklamowano reaktywowanie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Niestety stan wojenny i najbliższe lata po nim uniemożliwiły zalegalizowanie PTT.

Stało się to dopiero w pierwszym etapie - poprzez rejestrację Towarzystwa Tatrzańskiego w dniu 9 grudnia 1988 roku i w drugim etapie - poprzez uchwałę I Zjazdu PTT z 7 października 1989. zalegalizowaną przez Sąd. W Statucie znalazły się wszystkie cele, stawiane w roku 1981.

To już 15 lat minelo, od czasu gdy wielu z nas przeżywało emocje i gorącą atmosferę towarzyszącą wskrzeszaniu PTT. To tylko 15 lat, czy można więc już dziś pokusić się o ocenę przebytej przez nas drogi? Jak dziś oceniamy nasze Towarzystwo? Czy spełniło nasze oczekiwania? Jak oceniamy obecnie ostro krytykowane w tamtych latach PTTK?

Dziś rozmawiamy ze sobą, powołaliśmy Komisję Współpracy obu towarzystw. Jaka jest jednak nasza pozycja w tych rozmowach? Czy jesteśmy w stanie obronić nasze racje? Zapraszam do wypowiedzi na ten temat na łamach "Co słychać?"

Barbara Morawska-Nowak
Kraków

"MALARZ A TATRZY"

W historycznym rozwoju polskiego malarstwa ciągle pojawiała się grupa twórców zaścianowanych, ba - zakochanych w Tatrach. Pojawiali się więc co pewien czas nowe plótna, "bohaterem" których były góry. Poziom ich bywał różny, jak różni bywali ich twórcy. Czyż jednak wśród tych najlepszych naprawdę byli, czy raczej były takie plótna, które zasługiwałyby na miano pejzażu górskiego, czy ich realność i piękno przystawały do tej jednej i niepowtarzalnej rzeczywistości o nazwie Tatry? No bo i w jaki sposób kodować i przekazywać na płótnie coś tak niepojętego, nieogarnionego ludzkimi zmysłami, coś tak nieprzeniknionego ludzkim umysłem?

Pozostaje tylko serce, jego nieogarniona głębia, potęga, jego przenikająca i przeświecająca egzystencję MOC. I jak piękną kobietę, tak samo niemal i Tatry pokochać trzeba, by z nimi kontakt nawiązać, do nich się zbliżyć, dotknąć, odczuć i przeżyć, zespolic się w jedno. Czyż tę jednak miłość oddać jest w stanie ręka, pędzel i farby, czyż głębię serca dotknąć potrafi najgłębokość nawet wyobraźnia twórcy? Jak oliwa na powierzchni wody, tak uczucie zabarwić może, lecz nie zespolic się z ogniem i światłem, z wszechogarniającą potęgą ducha. Tylko sercem, nie rozumem i siłą zdobywać można góry i tylko sercem można je przeżyć. Bezpodstawnym i poniekąd zbędnym staje się więc tzw. Plener górski - "realistyczny pejzaż", który nigdy nie dotknie swego podmiotu, który jedynie może go opowiadać, sygnalizować, upraszczać. Nigdy jednak nie zdoła go przedstawić, oddać jego realności, jego potęgi, piękna świata.

Czyż więc w żaden sposób tej rzeczywistości przeżyć się nie da na płótno, stworzyć piękno, a raczej iluzję jednego piękną Tatry? Otóż jest to chyba możliwym. Sięgnąć należy do jednego pokładu jaki stworzyć może symbol, pojęty w pełni i pogłębiony symbol. Poprzez symbol bowiem przekazać można to co nieuchwytnie, to co nie stanowi empirycznie istniejącej materii, co wymyka się intelektualnej refleksji. Tylko wczucie, intuicja, poddanie się działaniu, choć nienazywane stale się jedyną drogą, na której dotykamy samej istoty rzeczy, dotykamy wreszcie ŚWIATŁA przenikającego całą rzeczywistość - jest to droga symbolicznego uogólnienia, a nawet syntezy. I na tej właśnie drodze twórczego procesu płaszczyzna obrazu staje się pewnego rodzaju oknem umożliwiającym wgląd w głębi, w pełni istotowości, nie ograniczając się li tylko do powierzchni postreganej zmysłowo. Jak teraz przekazać to jedyną piękną Tatry w realności symbolu malarskiego - odpowiedzieć musi sam twórca, jego serce, intuicja i duch.

"Murowaniec" 4.12.1980

mgr KRZYSZTOF KABAT

Urodził się 15 stycznia 1954 r. w Chodzieży (w Wielkopolsce).

W 1978 r. ukończył studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim uzyskując dyplom magistra teologii katolickiej w Katedrze Teologii Porównawczej i Ekumenicznej, ze specjalizacją teologii ikonografii bizantyjskiej i ruskiej.

Od tej pory pracuje twórczo w zakresie malarstwa sztalugowego, ikonowego i monumentalnego wraz z projektowaniem wystroju wnętrz kościelnych. W bogatym 20-letnim dorobku twórczym posiada między innymi 27 wystaw indywidualnych, udział w 36 wystawach zbiorowych, wystroju 5 kościołów, kilka nagród w tym Stypendium Twórcze Ministra Kultury i Sztuki.

Rozmianowany w Tatrach i kulturze Podhala jest członkiem Związku Podhalań, Stowarzyszenia Artystów Plastyków "Sztuka Podhalańska", jest działaczem odtworzonego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, gdzie od 3 lat pełni funkcję Prezesa Zarządu Głównego.

Mieszka wraz z rodziną - żoną i trzema córkami w Nowym Targu, gdzie również pracuje jako nauczyciel plastyki w Szkole Podstawowej nr 11.

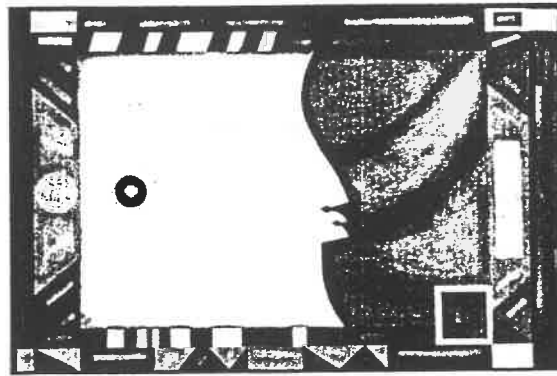
Prezentowana wystawa obejmuje obrazy z cykli "W górach" i "Pneumatoni", inspirowanych plenerami górskimi, w liczbie 30 sztuk. Stanowi ona drobny wkład w szereg uroczystości organizowanych przez Polskie Towarzystwo Tatrzzańskie dla upamiętnienia 125 rocznicy powstania TT, a później PTT.

WYKAZ WYSTAW INDYWIDUALNYCH:

1. Maj 1978 DEBIUT – Katolicki Uniwersytet Lubelski
2. Luty 1978 galeria KIK – Toruń
3. Luty 1980 galeria OMEGA – Toruń
4. Luty 1980 "Świat ikony" – galeria KIK – Toruń
5. Sierpień 1981 "Mój portret" – galeria Podhalańska – Łódź
6. Wrzesień 1981 galeria MOK – Nowy Targ
7. Październik 1981 "Mój świat ikony" – galeria Turnia – Zakopane
8. Marzec 1983 "Otwarcie ikony" – galeria ZDK – Nowy Targ
9. Wrzesień 1983 "Martyrium" – galeria ZDK – Nowy Targ
10. Marzec 1984 "Ukryte piękno kobiety" – galeria SOK – Nowy Targ
11. Wrzesień 1984 "Martyrium" – Państwowe Muzeum Oświęcim – Brzezinka
12. Październik 1985 "Otwarcie ikony" – Biuro Wystaw Artystycznych – Bydgoszcz
13. Listopad 1985 Galeria Sztuki Współczesnej – Bydgoszcz
14. Kwiecień 1986 Galeria wyrobów Sztuki Ludowej – Rabka
15. Wrzesień 1986 galeria Praska – Warszawa
16. Marzec 1987 "Świat ikony" – galeria Signum – Nowy Targ
17. Kwiecień 1987 "Przeciw wojnie" – galeria SOK – Nowy Targ
18. Wrzesień 1987 "Na etapie" – galeria Signum – Nowy Targ
19. Maj 1988 galeria Podhalańska – Łódź
20. Listopad 1989 "Pualaista Taidetta" – Deposita Bank – Jakobstad – Finlandia
21. Listopad 1989 Depocenter – Bennis – Finlandia
22. Grudzień 1989 Kauhava – Finlandia
23. Kwiecień 1989 Worms – Niemcy
24. Kwiecień 1990 galeria PSP – Kraków
25. Grudzień 1992 "Martyrium" – Centrum Informacji, Spotkań i Dialogu – Oświęcim
26. Czerwiec 1995 "Martyrium" in memoriam Pater Maximilian Kolbe – Katholische Akademie in Berlin – Niemcy
27. Październik 1996 galeria Civitas Christina – Nowy Sącz

WYKAZ WYSTAW ZBIOROWYCH:

1. czerwiec 1979 - grupa twórcza INOPS-KUL Lublin
2. maj 1980 - Ogólnopolski Konkurs Plastyczny - III nagroda - galeria PAX-Lódź
3. czerwiec 1981 - grupa INOPS - Lublin
4. marzec 1986 - Ogólnopolska Wystawa Malarstwa i Grafiki - galeria ZACHĘTA-Warszawa
5. maj 1986 - "Postawy" malarstwo i grafika Polski Pd. - BWA Rzeszów
6. lipiec 1986 - "Ziemia i ludzie" - pokonkursowa - BWA Zakopane
7. sierpień 1986 - BWA-Nowy Sącz
8. wrzesień 1986 - grupa INOPS - Lublin
9. grudzień 1986 - laureat I Międzynarodowego Triennale Rysunku im.T.Kulisiewicza - Galeria Sztuki Współczesnej - Kalisz
10. czerwiec 1987 - "Cztery pory roku" - Ogólnopolski Konkurs Malarstwa - Szczecinek
11. marzec 1987 - BWA - Szczecinek
12. lipiec 1987 - "Sztuka jako wolność" - Ogólnopolska Wystawa Malarstwa - BWA Tarnów
13. październik 1987 - "Tętna muzyczne w malarstwie" - Ogólnopolski Konkurs Malarstwa - I wyróżnienie - BWA Tarnów
14. maj 1988 - BWA Sandomierz
15. marzec 1988 - IV Salon Stowarzyszenia "Sztuka Podhalańska" - BWA Zakopane
16. kwiecień 1988 - BWA Nowy Sącz
17. maj 1988 - Dom Sztuki - Ulianowski - Rosja
18. czerwiec 1988 - Dom Oficera WP - Warszawa
19. wrzesień 1988 - "Artyści przeciw wojnie" - BWA Gorlice
20. październik 1988 - "Nowatorskie prezentacje" - galeria Dworska - Łopuszna
21. marzec 1989 - V Salon Stowarzyszenia "Sztuka Podhalańska" - BWZ Zakopane
22. lipiec 1989 - "Sztuka młodych artystów nowatorskich" - galeria SOK - Nowy Targ
23. wrzesień 1990 - laureat III Międzynarodowego Triennale Sztuki - Przeciw wojnie - Majdanek Lublin
24. październik 1989 - "Sztuka dla pokoju" - BWA Zakopane
25. wrzesień 1989 - "Malarze przeciw wojnie" - BWA Gorlice
26. kwiecień 1991 - "Kabat - Twardowski" - galeria Dworska - Łopuszna
27. maj 1991 - VII Salon Stowarzyszenia - BWA Zakopane
28. październik 1992 - "II Prezentacje nowatorskie" - BWA Nowy Targ
29. maj 1993 - IX Salon Stowarzyszenia - BWA Zakopane
30. sierpień 1993 - "Wystawa sztuki religijnej" - galeria Stowarzyszenia Zakopane
31. maj 1994 - X Salon Stowarzyszenia - BWA Zakopane
32. wrzesień 1994 - "Artyści Podhala" - Bratysława - Słowacja
33. sierpień 1994 - "Sztuka religijna Podhala" - galeria Stowarzyszenia Zakopane
34. marzec 1996 - "Męka Pańska w sztuce" - galeria Civitas Christina Nowy Sącz
35. maj 1997 - XIII Salon Stowarzyszenia - statuetka
36. maj 1998 - XIV Salon - Zakopane

góry w malarstwie

krzysztofa kabata

Krzysztof Kabata

List ZG PTT do Premiera RP

Kraków, 20.10.1998

Wielce Szanowny Pan Jerzy Buzek
Premier Rządu Rzeczypospolitej Polskiej Warszawa

W imieniu członków Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, pierwszej i najstarszej 125 lat liczącej organizacji turystycznej i górskiej, zwracamy się do Szanownego Pana Premiera z gorącą prośbą o podjęcie wszelkich możliwych działań, przynależnych prawem Pańskiemu wysokiemu urzędowi, zmierzających do obrony autorytetu i honoru Dyrektora Tatrzańskiego Parku Narodowego Pana Wojciecha Ғasienicy-Byrcyna. Beprecedensowa "nagonka" zapoczątkowana w środowiskach zakopiańskich i szybko przeniesiona przez publikatory, aż na szczebel rządowy na osobę Pana Dyrektora, godzi w dobre imię, szacunek i zaufanie do urzędnika państwowego.

Dyrektor Byrcyn jest przecież bardzo sumiennym wykonawcą obowiązujących na terenie Parku przepisów międzynarodowych, jak i obowiązującej nadal w Polsce ustawy o Parkach Narodowych i ochronie przyrody. Wykonuje również zalecenia Rady Naukowej TPN, której kompetencje niepodobna podważać. Mamy świadomość iż jego zdecydowane działania są niepopularne, zwłaszcza w środowiskach dążących za wszelką cenę do organizacji Olimpiady 2006. Trudno jednak i nam, jako członkom organizacji, której i Zakopane, i całe Podhale, i same Tatry, zawdzięczają swoje odkrycie, rozreklamowanie, jak i szereg poważnych inwestycji i działań, z inicjatywą powołania TPN włącznie, pogodzić się z niszczeniem tatrzańskiej przyrody, chociażby przez "zabudowę" północnych stoków Kasprowego Wierchu celem utworzenia tras zjazdowych (wycięcie ogromnej ilości drzew powyżej i poniżej Myślenickich Turni - szerokości min. 60 m, wysadzenie niektórych skał i niwelacja terenu powyżej pasa zalesionego, poszerzenie przecinki w dół od Myślenickich Turni).

Tatry były i muszą pozostać autentyczną "perłą w koronie" daną przez Stwórcę Rzeczypospolitej, której obrona i ochrona warta jest każdego wysiłku i poświęcenia - tak w skali całego narodu, jak i każdego Polaka z osobna. Tym bardziej winniśmy szacunek i uznanie takim bezkompromisowym obrońcom tatrzańskiej przyrody, jakim bez wątpienia jest Pan Dyrektor Ғasienica - Byrcyn. Jesteśmy przekonani, że jego działania i decyzje - mimo iż często kontrowersyjne i niepopularne, nie płyną, absolutnie ze złej woli, czy nie zrozumienia realiów, lecz wyłącznie respektowania obowiązującego prawa i wywiązywania się z nałożonych na jego urząd obowiązków. Nie możemy więc spokojnie przyglądać się atakom na osobę Pana Dyrektora w różnych gremiach, zwłaszcza publikatorach.

Dziękujemy Szanownemu Panu Premierowi za wstąpienie się w nasz głos, załączamy wyrazy głębokiego szacunku i tatrzańskich pozdrowień.

Prezes PTT - Krzysztof Kabat
Sekretarz - Barbara Morawska-Nowak

... spotworniale i wciąż jeszcze potworniejące
male miasteczka co u stóp gór.
jak pleśń jakaś ohydna się rozpełzła"

Stanisław I. Witkiewicz -
"Demonizm Zakopanego"

NIE dla Olimpiady

Do argumentów natury ekologicznej wysuwanych przez przeciwników olimpiady 2006 pragnę dodać związane z moją profesją. Zajmuję się filozofią kultury, filozofią idei i etyką. Dlatego też przeraża mnie iż nadrzędnym celem olimpiady 2006, ustawicznie podkreślanym przez media ma być promocja Zakopanego. Reklama łózek i knajp, deptaku zwanego Krupówkami, gdzie z powodzeniem ekspozuje się kicz, plody masowej kultury, a przede wszystkim epizyjskie wartości wyśmiewane pod Giewontem przez ród Pawlikowskich, Witkiewiczów, negowane czynem przez hr. Zamoyskiego i św. Brata Alberta.

Mało mówi się o idei olimpijskiej, o konieczności jej odrodzenia, o powrocie do greckich korzeni. Starożytne igrzyska, tracąc swój sakralny i polityczny charakter na rzecz walki o pieniądze i dostojenstwa, stopniowo zanikały. Powierzenie ich organizacji żadnym rozgłosu i dudków może okazać się samobójczym krokiem. Koronnym argumentem organizatorów jest fakt, iż ostatnie zimowe igrzyska były dochodowe... gdyby przynosiły straty, nie ubiegali by się zakopiańczycy o ich organizację. Optakana kondycja polskich sportów zimowych niewielu interesuje. Idolami, bohaterami igrzysk nie ma być wcale młodzież olimpijska, ale... działacze, sponsorzy, organizatorzy.

Utylitarnie podejście do sportu jest pochodną utylitarnego podejścia do gór. Już Orkan przytaczał z ubolewaniem słowa Witkiewicza: *"dziewięćdziesiąt dziewięć części siły ludzkiej duszy wyłącza się w służbie instynktu posiadania"* przemawiając na Zjeździe Podhalań 13 VIII 1922 w Czarnym Dunajcu i przekazując swoje słynne (a zapomniane!) *"Wskazania dla synów Podhala"*. Utylitaryzm z nielicznymi wyjątkami (TOPR, część przewodników, pracowników parku, intelektualistów, artystów) cechuje większość mieszkańców. Gwarancją iż nic się nie zmieni są... ceny, bałagan komunikacyjny, śmieci...

Górale w masie swojej, poza wymienionymi wyżej wyjątkami, zupełnie nie znają gór, a żyją, i to dobrze, z ich eksploatacji. Nie mają zielonego pojęcia o sztuce, literaturze narodowej inspirowanej pośrednio lub bezpośrednio górami. Czołówka polskich tatrologów to ludzie urodzeni w USA, Warszawie, Wilnie..., powiecie Żnin. Jest to dla mnie bardzo przykre, gdyż sama urodziłam się w góralskim, kliszczackim przysiółku opodal Naprawy, w której to, Jalu Kurek umieścił akcję swojej słynnej powieści.

Antonina Sebesta
Kraków

Tekst ukazał się w miesięczniku "Góry i Aplinizm" nr 9/98

ANTONINA SEBESTA **CHODŹ Z NAMI**

PRZEWODNIK PO TATRACH DLA DZIECI

Kim jesteśmy i dlaczego zapraszamy Was w góry?

Zdobywcy himalajskich olbrzymów pytani o powód swoich wysiłków odpowiadają najczęściej, iż wspinają się bo góry po prostu są ... Podobna będzie nasza odpowiedź. Ludzie dawno temu w górach szukali złota i srebra a także drogich kamieni, zrozumieli jednak, że prawdziwym bogactwem są one same. Postrzępiona korona szczytów, szmaragdowe i szafirowe jeziora, przevalające się milionami perełek wodospady, kryształowe powietrze to skarby, których nie znajdziemy gdzie indziej. Góry nieustannie się zmieniają, inaczej wyglądają wstając z porannych mgieł a inaczej w zachodzącym słońcu. Równie piękne są w burzowych chmurach jak i spięte tęczą, w upalne dni, w śnieżne zimy. Do twarzy im zarówno z nieśmiałą majową zielenią jak i dojrzałymi jesiennymi żółciami, czerwieniami, brązami.

W górach wystarczy przejść czasem kilka metrów aby zmienić się widok. Idąc szlakiem nigdy nie wiemy czy zaraz nie spotkamy górskiego zwierzęcia, ptaka, rzadkiej rośliny, ciekawej skałki. Dlatego wędrując po nich trudno się nudzić.

Na lekcjach geografii poznawaliście lub będziecie poznawać polskie góry, w tym Tatry. Dlatego podajemy kilka najistotniejszych informacji, dla starszych z was będą one powtórką. Tatry to najwyższa część Karpat. Przyjęto dzielić je na Tatry Zachodnie, Tatry Wysokie i Tatry Bielskie. Tatry Zachodnie zbudowane są ze skał osadowych (wapieni, dolomitów, piaskowców). W krajobrazie Tatr Zachodnich

dominują doliny, często w postaci głębokich wąwozów, szczyty najczęściej są kopulaste, podcięte jednak stromymi ścianami; spotykamy w nich liczne jaskinie. Tatry Wysokie mają charakter zdecydowanie alpejski. Zbudowane są głównie z granitów, występują w nich rozległe kotły wypełnione głębokimi, malowniczymi jeziorami. Trzecia część Tatr - Tatry Bielskie - leży w całości na Słowacji. Zarówno swoim charakterem jak i budową przypomina Tatry Zachodnie. Najwyższym szczytem Tatr jest Gerlach 2655 m n.p.m. leżący po stronie słowackiej. Nasze Rysy (najwyższe wzniesienie Polski) znacznie mu ustępują, mierzą bowiem 2499 m n.p.m. Całe Tatry są bardzo małe; obszar ich zajmuje blisko 800 km², z czego na Polskę przypada tylko 175 km².

Przed studziesięcioma laty grupa osób zauroczonych górami (byli wśród nich dr Tytus Chałubiński - odkrywca Zakopanego i ks. Józef Stolarczyk - pierwszy proboszcz Zakopanego) powołała do życia Towarzystwo Tatrzańskie, które później przyjęło nazwę Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. W latach osiemdziesiątych naszego stulecia PTT odrodziło się i jako autonomiczna organizacja skupia obecnie 1500 członków w ponad dwudziestu oddziałach.

Oddział Krakowski PTT z myślą o najmłodszych adeptach turystyki postanowił wydać mini-przewodnik, w którym obok podstawowych informacji o zasadach turystyki znalazłyby się propozycje kilku spacerów i wycieczek. Tak narodził się pomysł książeczki „Chodź z nami”, którą czytacie. Tekst opracowała mama Aliny (13 lat) i Asi (9 lat) przy ich wydatnej pomocy.

Awit Szubert

„Rybie (Morskie Oko) pod Mniczem”

ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie

IV ZJAZD DELEGATÓW PTT

PORZĄDEK OBRAD ZJAZDU

21 listopada (sobota)

9.00 – pierwszy termin, 9.30 – drugi termin

1. Otwarcie obrad Zjazdu
2. Powołanie Prezydium Zjazdu
3. Przyjęcie porządku obrad
4. Przyjęcie regulaminu obrad
5. Powołanie Komisji: Mandatowej, Wyborczej, Skrutacyjnej, Statutowej, Wnioskowej
6. Przyjęcie protokołu ze Zjazdu Delegatów 1995
7. Nadanie przez Zjazd godności członka honorowego PTT, honorowego Prezesa PTT i odznaczeń zasłużonym członkom PTT
8. Aklamacja listu gratulacyjnego z tytułu XX-lecia pontyfikatu do członka honorowego PTT Papieża Jana Pawła II
9. Sprawozdanie merytoryczne Zarządu Głównego
10. Sprawozdanie finansowe Zarządu Głównego
11. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej
12. Sprawozdanie Sądu Koleżeńskiego
13. Wystąpienia gości Zjazdu
14. Sprawozdanie Komisji Mandatowej i stwierdzenie prawomocności obrad
15. Dyskusja nad sprawozdaniami
16. Uchwała w sprawie absolutorium dla Zarządu Głównego
17. Wybory władz Towarzystwa
18. Uchwała w sprawie zmian Statutu
19. Uchwała w sprawie finansów Towarzystwa
20. Ogłoszenie wyników wyborów
21. Sprawozdanie Komisji Wnioskowej i podjęcie uchwał
22. Wolne wnioski
23. Zamknięcie obrad Zjazdu

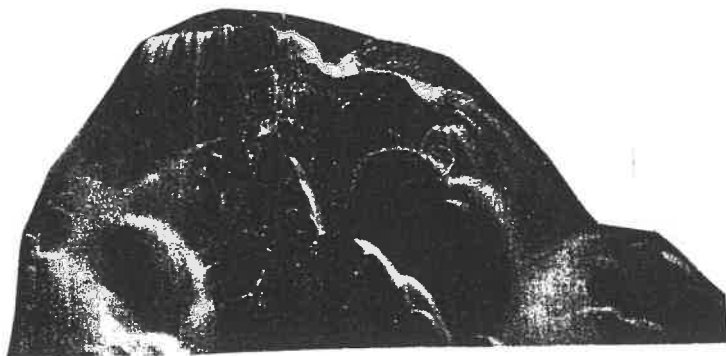
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO

IV ZJAZD DELEGATÓW PTT ZAKOPANE

21–22 listopada 1998 r.

KADENCJA 1995–1998

IV Zjazd PTT

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO za okres od 3 grudnia 1995 do 21 listopada 1998 r.

1. Członkowie honorowi Towarzystwa

Na I Zjeździe Delegatów w r. 1989 nadano godność Członka Honorowego prof. dr Ryszardowi Wiktorowi Schrammowi

Na II Zjeździe Delegatów w r. 1992 nadano godność Członka Honorowego Ojcu św. Janowi Pawłowi II

Na III Zjeździe Delegatów w r. 1995 nadano godność Członka Honorowego Zdzisławowi Dziędzielewiczowi, Władysławowi Krygowskiemu, Maciejowi Mischke, Zofii i Witoldowi Henrykowi Paryskim, Janowi Sawickiemu, Stanisławowi Siedleckiemu, Janowi Staszłowi.

2. Władze Towarzystwa

Wybrane na III Zjeździe Towarzystwa władze ukonstytuowały się następująco:

2.1. Zarząd Główny

Prezes: Krzysztof Kabat (Nowy Targ)

Wiceprezesi: Maciej Mischke (Kraków), Zbigniew Grzegorzewski (O/Łódź), Maciej Zaremba (Nowy Sącz)

Sekretarz Towarzystwa: Barbara Morawska-Nowak (Kraków)

Skarbnik: Ludwik Rogowski (Kraków)

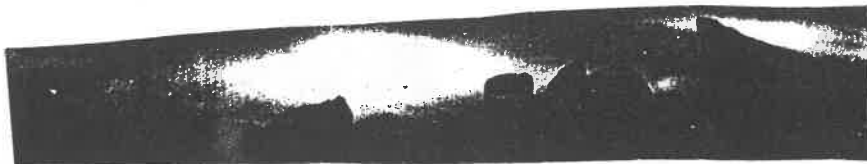
Członkowie Prezydium: Antoni Dawidowicz (Kraków), Michał Myśliwiec (O/Oświęcim), Juliusz Jerzy Preisler (Poznań), Romuald Zaręba (Kalisz)

Członkowie Zarządu: Leszek Czarnyszewicz (Poznań), Konrad Garda (Łódź), Małgorzata Kieres (Nowy Sącz), Wojciech Lippa (Nowy Sącz), Ewa Michalak (O/Kalisz), Izabela Niewiadomska (Nowy Targ), Zbigniew Prusowski (O/Gliwice), Jan Siwiec (Gliwice), Janusz Smolka (Radom), Stanisław Trębacz (Chrzanów), Jan Weigel (Bielsko-Biała).

Późniejsze zmiany:

Ze składu Zarządu ustąpili: Leszek Czarnyszewicz (Poznań) i Ewa Michalak (O/Kalisz). Na ich miejsce dokooptowano na VIII posiedzeniu ZG w Krakowie 17 stycznia 1998 roku Stanisława Flakiewicza (O/Radom im. T. Chałubińskiego) i Leszka Lesiczkę (Poznań).

Zarząd Główny odbył w czasie trwania kadencji 10 posiedzeń zbierając się trzy razy w roku. Ponadto odbyło się 5 posiedzeń Prezydium ZG PTT.

2.2. Główna Komisja Rewizyjna

Przewodniczący: Alicja B. Nabzdyk-Kaczmarek (Opole)

Członkowie: Stanisław Misztal (Bielsko-Biała), Jan Oczkowski (Chrzanów), Leszek Raczyński (Opole), Tomasz Weber (O/Opole)

2.3. Główny Sąd Koleżeński

Przewodniczący: Bogusław Kamiński (Opole)

Członkowie: Józef Kwiatkowski (Radom), Jolanta Mikusińska (Nowy Sącz), Andrzej Skotnicki (Bielsko-Biała), Czesław Kurkowski (Radom), Zbigniew Jaskiernia (Sosnowiec), Jan Poręba (Chrzanów)

2.4. Komisje Zarządu Głównego

W trakcie kadencji powołano następujące Komisje Zarządu Głównego:

2.4.1 Komisja d/s Przewodnictwa: Jan Weigel (Bielsko-Biała) – przewodniczący, Stanisław Trębacz (Chrzanów), Maciej Zaremba (Nowy Sącz), Szymon Piotr Malinowski i Tadeusz Mikulski (Bielsko-Biała), Adam Wnęk (Nowy Targ) – członkowie.

2.4.2. Komisja d/s GOT PTT: Janusz Smolka (Radom) – przewodniczący, Maciej Zaremba (Nowy Sącz), Henryk Pokrowski (Radom) – członkowie.

2.4.3. Komisja Statutowa: Antoni L. Dawidowicz (Kraków),

2.4.4. Kapituła Członkostw Honorowych i Odznaczeń: Jerzy J. Preisler (Poznań), Ryszard W. Schramm (Poznań), Maciej Zaremba (Nowy Sącz)

2.5. Podział pracy członków Zarządu Głównego

Na I posiedzeniu został przyjęty zaproponowany przez Prezesa podział zadań pomiędzy członków ZG, którymi zajmowaliby się i za które byliby odpowiedzialni. Podział ten przedstawiał się następująco:

Wiceprezes Maciej Mischke – wraz z sekretarzem administracja bieżąca PTT – wraz ze skarbnikiem obsługa bieżąca konta bankowego i kontrola finansów Towarzystwa – reprezentowanie Towarzystwa w Krakowie.

Wiceprezes Zbigniew Grzegorzewski – poszukiwanie źródeł finansowania Towarzystwa – reprezentowanie Towarzystwa i załatwianie jego spraw w Warszawie i w Urzędach Centralnych.

Wiceprezes Maciej Zaremba – poszukiwanie źródeł finansowania Towarzystwa – Komisja GOT PTT – przewodnictwo – współpraca z Kapitułą Członkostw Honorowych i Odznaczeń.

Sekretarz Towarzystwa Barbara Morawska-Nowak – administracja Zarządu Głównego – redakcja wydawnictw ZG PTT.

Skarbnik Ludwik Rogowski – gospodarka finansowa Towarzystwa – usprawnienie ściągальności składek (odpisów na Zarząd Główny).

Członkowie Prezydium:

Antoni Dawidowicz – problem osobowości prawnej Oddziałów – załatwienie Regonu.

Michał Myśliwiec – sprawy wydawnicze (ściśła współpraca z Sekretarzem) – uruchomienie własnego wydawnictwa PTT.

Juliusz Jerzy Preisler – współpraca z Tatrzańskim Parkiem Narodowym – nawiązanie współpracy z Bieszczadzkim Parkiem Narodowym – zaistnienie PTT w Polsce południowo-wschodniej – przewodniczenie Kapitulie Członkostw Honorowych i Odznaczeń.

Romuald Zaręba – współpraca z PTTK i innymi organizacjami turystycznymi – kontrola realizacji uchwał Zjazdu – aktywizacja PTT na Dolnym Śląsku – nawiązanie współpracy z parkami narodowymi w Sudetach.

Pozostali:

Leszek Czarnyszewicz – relacje Towarzystwa z Urzędem Kultury Fizycznej i Turystyki – baza noclegowo-schroniskowa PTT.

Konrad Garda (prawnik w ZG z dużym doświadczeniem) – problemy prawne Towarzystwa – przepisy na temat sponsorowania i darowizn: opracowanie ich do opublikowania w „Co słysać” – określenie możliwości współpracy z władzami lokalnymi – umowy wydawnicze.

Małgorzata Kieres – ochrona przyrody – nawiązanie współpracy z Parkami Narodowymi: Pienińskim i Gorczańskim.

Krzysztof Lipka – zbieranie i rozpowszechnianie informacji o działalności wyjazdowej Oddziałów, ze szczególnym uwzględnieniem wyjazdów zagranicznych.

Ewa Michalak – gospodyni na posiedzeniach Zarządu Głównego: organizowanie wspólnego stołu.

Izabella Niewiadomska – kontakty z Euroregionem Tatry – organizowanie produkcji swetrów PTT (bezpośrednio u wytwórcy).

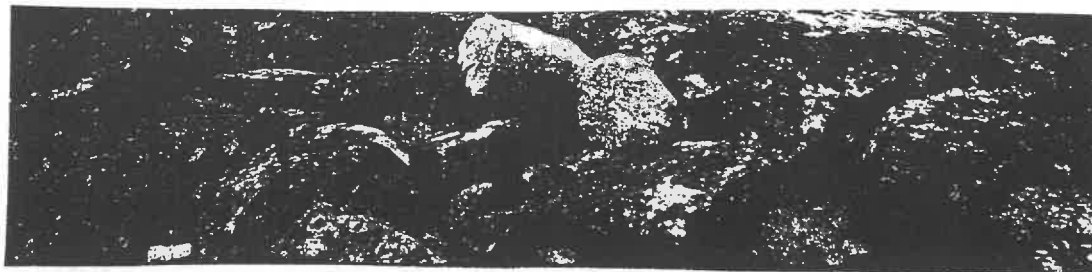
Zbigniew Prusowski – uaktywnienie środowisk akademickich – zainicjowanie działalności PTT na nowych terenach (np. Lublin, Rzeszów).

Jan Siwiec – Komisja GOT PTT – kolportaż Pamiętników – współpraca z redakcją wydawnictw PTT.

Janusz Smolka – kierowanie Komisją GOT PTT – rozszerzenie działalności PTT na szkoły – współpraca z Świętokrzyskim Parkiem Narodowym.

Stanisław Trębacz – współpraca z urzędami administracji państwowej – przewodnictwo, – organizacja akcji letniej PTT – koordynacja spotkań ogólnopolskich PTT.

Jan Weigel – kierowanie sprawami przewodnictwa PTT – organizacja kursu przewodnickiego – współpraca z Babiogórskim Parkiem Narodowym – reklamy do Pamiętnika.

3. Oddziały Towarzystwa

3.1. Stan liczbowy Oddziałów PTT obrazuje tabela. W niektórych Oddziałach zaznaczył się wzrost liczebny członków, zwłaszcza w Oddziale PTT Beskid w Nowym Sączu. Równocześnie aktywność niektórych oddziałów zmalała.

3.2. Na posiedzeniu ZG PTT 17 stycznia 1998 r. podjęto uchwałę o skreśleniu z rejestru Oddziału Pomorskiego z siedzibą w Bydgoszczy i Oddziału Akademickiego w Katowicach jako nie wykazujących się od kilku lat działalnością i nie opłacających składek. Nie zdecydowano się na taką decyzję w stosunku do Oddziału w Białymstoku, gdzie grupa osób opłaca stale składki mimo braku kontaktów z Zarządem Głównym.

3.3. 9 lutego 1998 r. Oddział PTT w Zielonej Górze podjął uchwałę o samorozwiązaniu się.

3.4. W październiku 1996 r. został powołany nowy Oddział PTT w Gdańsku.

3.5. Na posiedzeniu ZG PTT 17 stycznia 1998 r. powołano Oddziały PTT w Mielcu i Wieluniu.

3.6. Powstały nowe Koła PTT: w Szczecinie przy Oddziale PTT im. T. Chałubińskiego w Radomiu, w Nowej Sarzynie przy Oddziale PTT w Krakowie i Koło Wschodniokarpackie (z grupy członków Oddziału Łódzkiego) przy Oddziale PTT w Warszawie.

3.7. 7 lutego 1998 r. została powołana przy Oddziale PTT w Gdańsku Sekcja Wyczynowa „Ekipa 97”. Głównym, najbliższym celem Sekcji jest wyprawa na Aconcagua w styczniu 1999 r. W związku z koniecznością założenia osobnego konta wyprawy przedstawiciele Sekcji przyjechali do Krakowa i spotkali się z krakowskimi członkami Prezydium ZG PTT. Po zapoznaniu się z programem i zamierzeniami Sekcji wyrażono zgodę na założenie osobnego konta i dysponowania nim.

3.8. W czasie trwania kadencji (1995–1998) opuścili na zawsze nasze grono:
Władysław Krygowski i Jan Sawicki – członkowie honorowi PTT,
Juliusz Jerzy Preisler – prezes Oddziału PTT w Poznaniu i członek Prezydium ZG PTT,
Jan Tarnawa z Oddziału PTT w Bielsku-Białej,
Julian Kulczyński i Jan Żuprański z Oddziału PTT w Kaliszu.
Stanisław Smaga z Oddziału PTT Beskid w Nowym Sączu
oraz z Oddziału PTT w Krakowie: Róża Maryewska, Krystyna Oleksynowa, Marian Plezia, Józef Rozwadowski, Jan Stryeński, Maksymilian Tarnowski, Stanisław Urbański, Maria Wąsowska, Zofia Zwolińska.

4. Sprawy organizacyjne

4.1. Zatwierdzenie przez Sąd zmian we władzach i w Statucie PTT

12.01.1996 roku zostały złożone w Sądzie Wojewódzkim wnioski o aktualizację składu Zarządu Głównego i o zatwierdzenia zmian w Statucie uchwalonych na III Zjeździe Delegatów PTT. 9.02.1996 roku odbyła się w Sądzie rozprawa wyjaśniająca w sprawie zmian Statutu PTT. Zarząd Główny na rozprawie reprezentowali Maciej Mischke, Barbara Morawska-Nowak i Antoni Leon Dawidowicz. Z niewiadomych przyczyn nie doszło do Zarządu Głównego w marcu pismo Sądu w sprawie ustosunkowania się do opinii Urzędu Wojewódzkiego do zmian Statutu. Na nasze ponaglenie otrzymano kopię tego pisma w sierpniu z terminem na wczoraj. Stosowne wyjaśnienia złożono na piśmie w sprolongowanym terminie do 28.08.1996.

9.10.1996 otrzymano nieprawomocną decyzję Sądu, w której podano m.in., że Sąd Wojewódzki w Krakowie, Wydział I Cywilny postanowieniem z daty 30.09.1996 r. sygn. akt Ns Rej. St.12/96 wpisał do rejestru stowarzyszeń pod pozycją 902 skład nowego Zarządu Głównego i zmiany statutu dokonane na III Zjeździe Delegatów PTT na Polanie Chochołowskiej, z tym że § 2 otrzymał brzmienie: „Reaktywowane w roku 1981 PTT jest sukcesorem i kontynuatorem tradycji Towarzystwa Tatrzańskiego powołanego w 1873 roku i przemianowanego w 1922 r. na Polskie Towarzystwo Tatrzańskie istniejące do roku 1950.”

Nowy Statut zaczął obowiązywać po uprawomocnieniu się tej decyzji, co nastąpiło 24.10.1996.

W związku z wniesieniem do Sądu Wojewódzkiego sprawy dokonania korekty oczywistego błędu popełnionego przy wprowadzaniu zmian w Statucie po III Zjeździe Delegatów PTT otrzymano wezwanie do stawienia się na rozprawę w dniu 24 kwietnia 1998 r. Stawili się Antoni Leon Dawidowicz i Barbara Morawska-Nowak. Pani Sędzina wyjaśniła nam, że zamierzoną korektę możemy dokonać sami na egzemplarzu wzorcowym Statutu i nie wymaga to zgody Sądu. Doradziła wycofanie sprawy, na co wyraziliśmy zgodę.

W ostatnim roku kadencji trwały prace nad zmianami Statutu. Wniesiono łącznie 72 poprawki, a kol. Jan Weigel opracował nowy projekt Statutu. Komisja Statutowa zdecydowała, aby dyskusję nad Statutem na Zjeździe odnieść do tego projektu i wówczas liczba poprawek ograniczyłaby się do 16.

4.2. Regon Towarzystwa

Urząd Statystyczny w Krakowie wydał w dniu 30.01.1996 roku zaświadczenie przyznające Polskiemu Towarzystwu Tatrzańskiemu statystyczny numer identyfikacyjny REGON – 350925451. Sprawę załatwił kol. A. Dawidowicz.

4.3. NIP Towarzystwa

Urząd Skarbowy Kraków-Krowodrza nadał Polskiemu Towarzystwu Tatrzańskiemu NIP numer identyfikacji podatkowej – 677-18-15-795

4.4. PTT a zeznania podatkowe

W związku ze zmianą adresu Zarządu Głównego przeszliśmy z Urzędu Skarbowego Kraków-Stare Miasto do Urzędu Skarbowego Kraków-Krowodrza. Wynikły z tego pewne kłopoty w związku ze składaniem zeznań podatkowych; w nowym Urzędzie okazało się, że jesteśmy zobowiązani do zeznań miesięcznych i musieliśmy je uzupełniać za rok 1996. Na bieżąco złożyliśmy podanie w sprawie zwolnienia z obowiązku comiesięcznych zeznań podatkowych. Urząd Skarbowy Kraków-Krowodrza przychylił się do naszej prośby. Roczna deklaracja podatkowa za rok 1997 została złożona we właściwym terminie.

4.5. Instrukcja w sprawie osobowości prawnej Oddziałów

Instrukcja została opracowana przez kol. A. Dawidowicza i opublikowana w nr. 4(96) „Co słychać?”

4.6. Legitymacje i odznaki

Oddział PTT im. T. Chałubińskiego w Radomiu zajmował się produkcją nowych legitymacji członkowskich w twardej, zielonej oprawie, w cenie 2,50 zł/egz.

Oddział PTT Beskid w Nowym Sączu wykonał kilka serii odznak organizacyjnych PTT. Wykonał także odznaki GOT PTT i odznakę okolicznościową na 125-lecie PTT wg projektu kol. Jagi Karkoszki z Krakowa.

5. Kontakty z Parkami Narodowymi

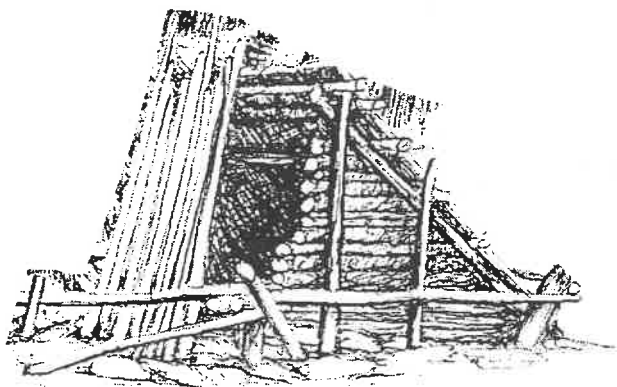
5.1. Tatrzański Park Narodowy

27.12.1995 roku złożyli wizytę w Dyrekcji TPN prezes K. Kabat, sekretarz B. Morawska-Nowak, J. Preisler – odpowiedzialny za kontakty z TPN i red. A. Liberak przewodniczący Społecznej Rady Współpracy z TPN. W czasie spotkania z oboma dyrektorami wręczono postulaty i uwagi PTT do planu ochrony Tatr. Pismo zostało życzliwie przyjęte, nie wiadomo natomiast czy zostało w planie uwzględnione.

B. Morawska-Nowak i A. L. Dawidowicz (ZG PTT) wraz z J. Zalasimskim reprezentowali PTT na konferencji „Olimpiada 2006” zorganizowanej przez Polski Klub Ekologiczny i Komisję Ochrony Przyrody ZG PTTK 20.05.1996 r. w Centralnym Ośrodku Turystyki Górskiej w Krakowie.

12.04.1997 roku w sali Kopernika Collegium Novum UJ w Krakowie odbyła się z udziałem Dyrekcji TPN konferencja nt. „Turystyka a ochrona przyrody i krajobrazu Tatr” zorganizowana przez Oddział PTT w Krakowie i Oddział Krakowski Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.

B. Morawska-Nowak wzięła udział w organizowanym w siedzibie TPN w dniach 9–11.10.1997 roku Sympozjum „Kultura a Natura” i zaprezentowała poglądy Zarządu Głównego w wystąpieniu pt. Kontrowersje wokół Tatrzańskiego Parku Narodowego. Na Sympozjum tym mieli referaty także inni członkowie

PTT – prof. Ryszard W. Schramm i prof. Stefan Kozłowski. Materiały z Sympozjum ukazały się w formie książkowej pod redakcją Z. Mirka i Z. Krzana.

22 listopada 1996 r. Dyrektora S. Czubernata odwiedzili B. Morawska-Nowak, A. L. Dawidowicz, M. Kieres, J. Michlik i M. Zaremba. Rozmowa dotyczyła aktualnych problemów Parku i wspomagania wydawnictw PTT.

W związku z kolejnymi atakami na Dyrektora Parku dr Wojciecha Gąsienicę-Byrcyna w aspekcie starań o zorganizowanie Olimpiady Zimowej 2006 Zarząd Główny wystosował z końcem października 1998 r. pismo do pana Premiera Jerzego Buzka.

Społeczna Rada Współpracy z TPN pod przewodnictwem red. Adama Libera-ka (PTT) odbywała co roku 3 posiedzenia poświęcone rozwiązywaniu aktualnych problemów powstających na styku TPN – samorządy lokalne, organizacje społeczne, turyści. Omawiano m.in. sprawy: nierealnych pomysłów olimpijskich, konieczności przyspieszenia zalesień na terenach sąsiadujących z Parkiem i szkód powodziowych.

Bezpośrednie kontakty z TPN nawiązał Oddział PTT w Łodzi i w ramach akcji „Czyste góry” co roku, we wrześniu sprzątał Halę pod Kopieńcem.

Kol. J. J. Preisler ze studentami prowadził badania socjologiczne w Tatrach.

TPN wykupywał część nakładu Pamiętników PTT zmniejszając w ten sposób koszty wydawnicze; wykupiono po 200 egz. tomu IV i V i niestety już tylko 20 egz. tomu VI.

5.2. Babiogórski Park Narodowy

Kol. Jan Weigel nawiązał współpracę z Dyrekcją Babiogórskiego Parku Narodowego. Po zorganizowanym 20 lutego 1997 w Bielsku-Białej spotkaniu szkoleniowym dla przewodników górskich uczestnicy szkolenia uzyskali licencję na rok 1997 na prowadzenie wycieczek na terenie Babiogórskiego Parku Narodowego. Akcję powtórzono w lutym 1998 r.

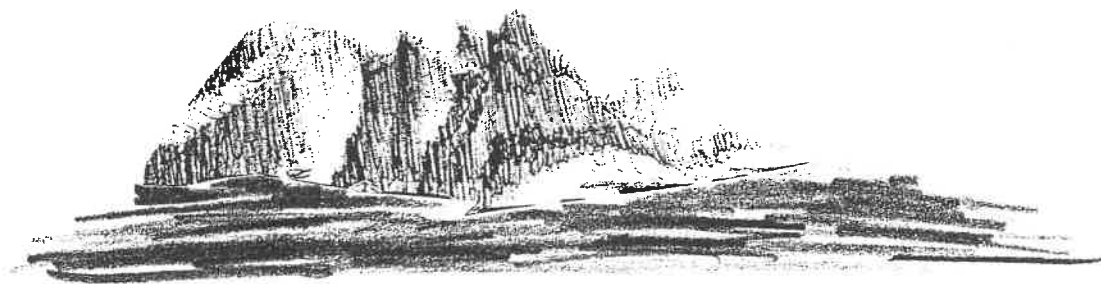
5.3. Pieniński Park Narodowy

Kol. Małgorzata Kieres wraz z kol. Maciejem Zarembą złożyli w dniu 16 maja 1997 roku wizytę w Dyrekcji Pienińskiego Parku Narodowego i omówili współpracę z Parkiem.

5.4. Polskie Towarzystwo Tatrzańskie włączyło się w akcję zbierania podpisów pod apelem o utworzenie Turnickiego Parku Narodowego. Listy z zebranymi podpisami członków i sympatyków PTT przesłano do Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

6. Koalicja na Rzecz Ratowania Przyrody i Krajobrazu Karpat wobec Projektów Olimpiady Zimowej „RATUJMY KARPATY”

Organizacja zimowej Olimpiady w Zakopanem i na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego przyczyniłaby się niewątpliwie do dalszej dewastacji Tatr i zwią-

kszenia antropopresji na i tak już zatłoczone góry. Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w przekonaniu, że tylko zbiorowe działania mogą dać efekt w przeciwdziałaniu organizacji zimowych igrzysk olimpijskich w Tatrach przystąpił do Koalicji „Ratujmy Karpaty” jako jeden z dziesięciu organizacji – uczestników. Koordynatorem podejmowanych działań jest Sekcja Parków Narodowych (personalnie dr Jerzy Sawicki) Zarządu Głównego Polskiego Klubu Ekologicznego, w którego siedzibie odbywają się spotkania. Z ramienia PTT w spotkaniach brali udział kol. kol. Antoni L. Dawidowicz, Barbara Morawska-Nowak i Jerzy Zalasinski.

Koalicja wystosowała szereg pism prezentujących jej stanowisko do władz państwowych i organizacji międzynarodowych mogących mieć wpływ na decyzje w sprawie przyznania organizacji Olimpiady.

7. Zespół d/s Tatrzańskiego Parku Narodowego

Główny Konserwator Przyrody pan Janusz Radziejowski zaprosił przedstawiciela PTT do udziału w pracach zespołu d/s Tatrzańskiego Parku Narodowego przy Ministerstwie Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Zarząd Główny desygnował do zespołu kol. Michała Ronikiera (Kraków). Dotychczas odbyło się jedno organizacyjne posiedzenie Zespołu.

8. Kontakty z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym

W dniu 24.02.1996 r. odbyło się pierwsze spotkanie przedstawicieli ZG PTT i ZG PTTK mające na celu omówienie kontrowersyjnych spraw między obu Towarzystwami, nawiązanie współpracy oraz uzgodnienie wspólnego stanowiska w sprawach istotnych dla turystyki górskiej w Polsce. W spotkaniu wzięli udział Prezesi i Wiceprezesi obu Towarzystw, a ponadto Sekretarz Towarzystwa PTT kol. Barbara Morawska-Nowak, kol. Antoni Dawidowicz, kol. Stanisław Trębacz i kol. Romuald Zaręba. Na spotkaniu tym obie strony zadeklarowały chęć rozmów. Powołano Stałą Komisję Współpracy PTT–PTTK. W skład Komisji weszli: ze strony PTT – Romuald Zaręba, Antoni Dawidowicz, Maciej Zaremba; ze strony PTTK – Edward Kudelski – wiceprezes ZG PTTK, Marek Staffa – przewodniczący KTG PTTK, Ignacy Zatwarnicki – delegatura wschodnio-karpacka KTG (dokooptowany we wrześniu 1996). We wszystkich spotkaniach uczestniczyła Barbara Morawska-Nowak – sekretarz ZG PTT.

W dniu 16.03.1996 r. odbyło się pierwsze spotkanie Stałej Komisji Współpracy PTT–PTTK. Na spotkanie to PTT przesłało na ręce kol. E. Kudelskiego propozycje problemów wymagających wspólnego omówienia. Zaproponowano następujące tematy:

1 – sprawy kontrowersyjne między PTT i PTTK tzn.

a) PTT jest kontynuatorem dawnego PTT (ale nie rości sobie praw majątkowych)

b) sprawa odznaki GOT PTT podkreślając nasze stanowisko: odznaki są różne; jakiegokolwiek zmiany w formie plastycznej są niemożliwe. Akcja GOT PTT już trwa. Wydano dotąd ponad 300 odznak.

2 – sprawy do podjęcia ewentualnej współpracy między towarzystwami:

a) uzgadnianie wspólnego stanowiska przy występowaniu do władz (przejścia graniczne, przewodnictwo, poruszanie się po drogach nieznakowanych),

b) pomoc w pracach związanych z konserwacją i znakowaniem szlaków, górskich

c) propozycja wprowadzenia karty (licencji) turysty wysokogórskiego; wspólne wystąpienie w tej sprawie do TPN.

3 – zajęcie wspólnego stanowiska wobec projektu „Olimpiada 2006”.

Na spotkaniu omówiono przedstawione przez nas problemy.

ad. 1 – Przedstawiciele PTTK zajmują niezmiennie stanowisko, że GOT PTT powinna mieć całkiem odmienny kształt i formę. Sprawa ta miała być jeszcze omówiona w szerszym gremium przedstawicieli PTTK.

ad. 2a – Obie strony zgadzają się co do uzgadniania wspólnego stanowiska przy występowaniu do władz w sprawach związanych z turystyką górską i będą bieżąco wzajemnie sygnalizować sobie zaistniałe sprawy.

ad. 2b – PTTK nie widzi możliwości włączenia się PTT w sprawy znakarskie (PTTK wykonuje te prace wynagradzając pieniężnie swoich znakarzy).

ad. 2c – PTTK pozytywnie ustosunkowało się do zaproponowanego przez PTT opracowania projektu karty turysty wysokogórskiego.

ad. 3 – Sprawę Olimpiady uznano za jeszcze dość odległą. Nie wiadomo, czy propozycja Polski zorganizowania Zimowej Olimpiady w Tatrach zostanie przyjęta przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski. Stwierdzono, że do sprawy Olimpiady należy wrócić we właściwym czasie.

W dniu 27.04.1996 r. odbyło się kolejne spotkanie Komisji. Stanowisko PTTK w sprawie odznaki GOT PTT nie zostało jeszcze omówione na szerszym forum PTTK. Wobec tego postanowiono nie omawiać tej kontrowersyjnej sprawy.

Odnosnie licencji turysty wysokogórskiego przedstawiciel PTTK przyjął przedstawiony przez PTT projekt karty do bliższego zapoznania się. Tematy zaproponowane przez nas zostały wyczerpane. PTTK nie przedstawiło ze swej strony innych spraw wymagających wspólnego omówienia.

W lipcu 1996 r. wpłynęło do ZG PTT pismo sekretarza ZG PTTK W. Redzeja wzywające nas do zaprzestania używania odznaki GOT PTT jako zbyt podobnej do odznaki GOT PTTK. Pismo odesłano z adnotacją „nie przyjęto do wiadomości” i skierowano w tej sprawie list do prezesa A. Chyżewskiego.

W międzyczasie z Gazety Górskiej dowiedziano się o uzyskaniu przez PTTK patentu na odznaki GOT PTTK i odznaki przewodnickie.

W czasie obchodów 90-lecia schroniska na Markowych Szczawinach 15.09.1996 r. B. Morawska-Nowak spotkała się z prezesem A. Chyżewskim oraz M. Staffą, E. Kudelskim oraz nowym członkiem Komisji Współpracy I. Zatwarnickim. Po wymianie uwag na temat zaistniałego konfliktu uzgodniono termin spotkania Stałej Komisji Współpracy PTT–PTTK na 26.10.1996 r. o godz. 9.00

w COTG PTTK w Krakowie. Spotkanie odbyło się i odnośnie odznaki GOT pozostawiło obie strony na dotychczasowych stanowiskach. W „Co słyszać?” ukazał się krytyczny artykuł Prezesa Kabata, na który odpowiedział E. Kudelski – odpowiedź opublikowano.

W styczniu 1997 r. kol. Edward Kudelski poinformował Zarząd Główny o skierowaniu sprawy GOT PTT na drogę sądową. Równocześnie wyraził chęć kontynuowania spotkań Komisji Współpracy PTT–PTTK.

1 lutego 1997 r. odbyło się w Centralnym Ośrodku Turystyki Górskiej PTTK spotkanie Komisji Współpracy PTT–PTTK. Omawiano zagrożenia indywidualnego ruchu turystycznego w związku z projektowaną ustawą o turystyce, problemy związane z turystyką rowerową (proponycja opracowania wykazu tras, na których ze względu na bezpieczeństwo nie będzie dopuszczalny ruch rowerowy), problem sztucznego naśnieżania tras narciarskich jako ingerencji w środowisko naturalne, sprawę samowoli samorządów w dziedzinie turystyki.

PTTK pozytywnie oceniło projekt licencji turysty wysokogórskiego opracowany przez PTT uważając, że należy jednoznacznie ustalić warunki przyznawania licencji.

Proponowano wspólne wystąpienie do Premiera i UKFiT w sprawie zachowania jednolitego systemu znakowania szlaków turystycznych oraz do Ministra Komunikacji w sprawie oznakowania tras rowerowych.

Było to ostatnie spotkanie Komisji Współpracy w obecnej kadencji.

Przedstawiciele Komisji Turystyki Górskiej PTTK wzięli licznie udział w konferencji nt. „Turystyka a ochrona przyrody i krajobrazu Tatr”.

Prezes Krzysztof Kabat i sekretarz Towarzystwa Barbara Morawska-Nowak wzięli udział w Krajowej Naradzie Aktywu Górskiego PTTK, 28 czerwca 1997 w Krakowie i oboje zabierali głos, a ich wystąpienia zostały przyjęte oklaskami.

Sąd Wojewódzki w Krakowie, Wydział I Cywilny na posiedzeniu w dniu 3 lipca 1997 oddalił wniosek PTTK o sprostowanie orzeczenia Sądu w sprawie zapisów Statutu PTT. Dalszych reperkusji tej sprawy dotychczas nie było.

W dniach 4–6 września 1997 roku w Lublinie odbył się XIV Walny Zjazd PTTK. Nie nawiązano dotychczas kontaktów z nowymi władzami PTTK.

9. Przewodnictwo w PTT

Po uzyskaniu informacji z Centrum Przewodnictwa Tatrzańskiego przy TPN o możliwości zdawania przez przewodników GOT PTT egzaminów przewodniczkich na III klasę razem z przewodnikami GOT PTTK wystosowano pismo do oddziałów z prośbą o zgłoszenia. Egzamin miał się odbyć w 17–19.05.br., ale został odwołany i do tej pory nie wyznaczono nowego terminu.

Na wniosek kol. J. Weigla, przewodniczącego Komisji Przewodniczej, zgłoszono kol. Szymona Piotra Malinowskiego, jako przedstawiciela ZG PTT w Centrum Przewodnictwa Tatrzańskiego TPN.

Komisja Przewodnicza zorganizowała egzamin na uprawnienia na przewodnika beskidzkiego w listopadzie 1996 r., zdało go i uzyskało uprawnienia 4 osoby.

30 sierpnia 1997 roku w Krakowie odbyło się spotkanie Komisji Przewodniczej i Komisji GOT poświęcone organizacji kursów przewodnickich i obozów młodzieżowych w związku z możliwością złożenia wniosków o dofinansowanie w Urzędzie Kultury Fizycznej i Turystyki.

Komisja Przewodnicka dwukrotnie współorganizowała w Bielsku-Białej szkolenia dla przewodników ubiegających się o licencję na prowadzenie wycieczek w Babiogórskim Parku Narodowym.

Oddział PTT Beskid w Nowym Sączu zorganizował w 1998 r. pierwszy kurs przewodników beskidzkich. Opracowany został program szkolenia.

Komisja rozesała karty przewodnika po oddziałach do wypełnienia celem ewidencji kadry przewodnickiej w PTT. Na podstawie zebranych ankiet stwierdzono, że w PTT mamy zrzeszonych 121 przewodników (w tym 97 – beskidzkich, 17 – tatrzańskich, 1 – sudeckiego, 6 – na Góry Świętokrzyskie) i 7 instruktorów przewodnictwa.

10. Górska Odznaka Turystyczna PTT

Akcja zdobywania GOT PTT rozwijała się w kilku oddziałach, w których powołano komisje oddziałowe GOT PTT. Komisja GOT PTT załatwiła produkcję odznak GOT wszystkich stopni, regulaminów, legitymacji i arkuszy potwierżeń odbytych wycieczek. Do końca kadencji zdobyto ogółem 743 odznaki; w tym 26 kategorii I (23 srebrne i 3 złote) oraz 717 kategorii II (536 brązowych, 126 srebrnych i 55 złotych). 293 członkom PTT przyznano uprawnienie przewodnika GOT PTT.

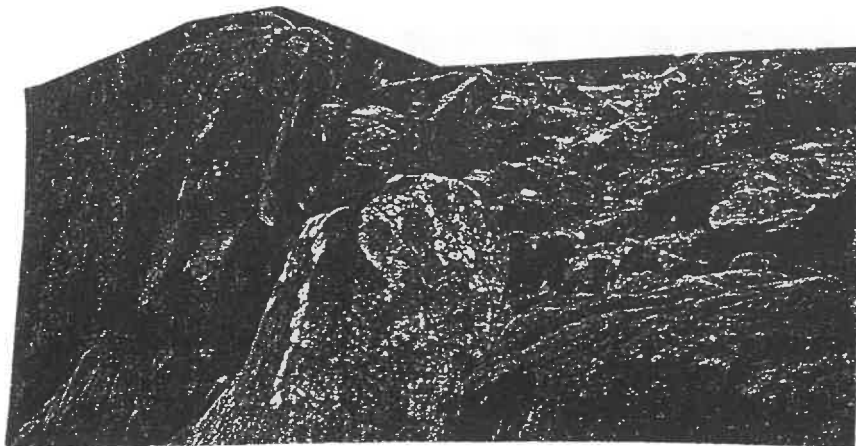
11. Karta turysty wysokogórskiego

Kol. J. Weigel opracował projekt karty turysty wysokogórskiego mającej uprawnienia do poruszania się poza szlakami turystycznymi. Z projektem zapoznano KTG PTTK. Projekt był przedstawiany Dyrekcji TPN, ale nie został ostatecznie złożony.

12. Ogólnopolskie Spotkanie PTT

Odbyły się kolejne Ogólnopolskie Spotkania:

Nr Spotkania	Miejsce	Data	Organizator
XIII	Beskid Mały	6–9.06.1996	Kraków
XIV	Góry Sowie	13–15.06.1997	Wrocław
XV	Tatry	19–21.06.1998	Sosnowiec

13. Wydawnictwa Towarzystwa

13.1. W okresie sprawozdawczym ukazały się IV tom Pamiętnika PTT, złożony i wydrukowany przez Przedsiębiorstwo ALT w Nowym Sączu oraz V i VI tom Pamiętnika PTT wydrukowany przez Wydawnictwo PLATAN w Liskach k/Krakowa. Wydanie tomu IV i V zostało wsparte finansowo przez Prezes NBP p. Hannę Gronkiewicz-Waltz. Ponadto wydanie IV tomu zostało wsparte przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie i Oddział PTT w Łodzi, który przekazał na ten cel część dotacji uzyskanej przez Oddział na organizację wyprawy do Rumunii. Natomiast tom V uzyskał dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Nowym Sączu. Po raz pierwszy w tomie IV ukazały się płatne reklamy firmy Alpinus z Katowic i firmy Małachowski z Dębowa pod Bielskiem-Białą. Na wydanie tomu VI uzyskano wysoką dotację z Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki. W tomie ukazały się ponadto 4 płatne reklamy. Tatrzański Park Narodowy wykupował pewną część nakładu Pamiętników, co było także wsparciem finansowym.

Aktualnie wydajemy na Zjazd – w związku z tym w przyspieszonym terminie – VII tom Pamiętnika PTT.

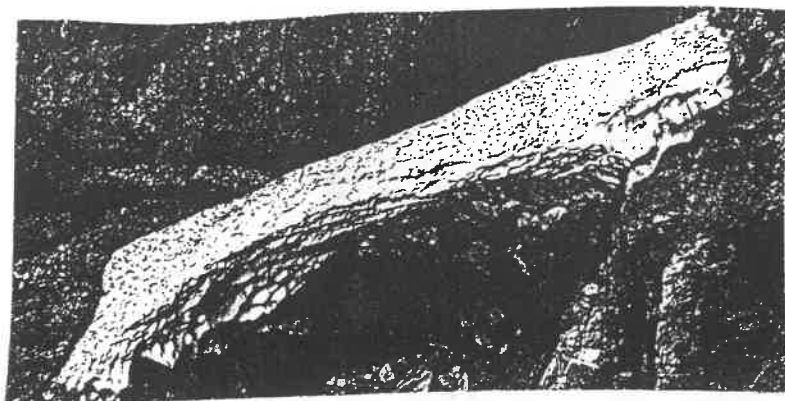
13.2. Redakcja Informatora Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego „CO SŁYCHAĆ?” powiększyła się o osobę kol. Michała Myśliwca. Wpłynęło to na zmianę szaty graficznej pisma. Równocześnie ukazuje się „Co słyszeć? w Internecie na opracowanej bardzo ciekawie i ładnie przez kol. Michała Myśliwca stronie z informacjami o PTT – www.tf.com.pl/~ptt.

13.3. Spośród wydawanych pism przez Oddziały ukazywały się na bieżąco łódzki ZAKOS, nowosądecki BESKID, krakowskie WOŁANIE, poznański ŚWISTAK, KLIMEK O/Sosnowiec i z pewnym opóźnieniem gliwicki HYR. W roku 1997 pojawiły się dwa nowe pisma: biuletyn ORZEŁ SKALNY (O/Chrzanów) i kwartalnik górski OSCYPEK (O/Gdańsk).

13.4. W końcu lipca 1998 r. ukazał się w nakładzie 1000 egz. przewodnik dla dzieci odwiedzających Tatry z rodzicami pt. „Chodź z nami” pióra Antoniny Sebesty (O/Kraków). Pewne opóźnienie wpłynęło negatywnie na rozejście się nakładu w sezonie letnim na Podtatrzu, tym niemniej przewidujemy dodruk.

14. Wyprawy zagraniczne

Najczęściej odwiedzaną, bliską zagranicą była Słowacja. W Tatry Słowackie, a także w Niskie Tatry, Małą i Wielką Fatrę, Słowacki Raj i inne pasma górskie jeżdżono na kilkudniowe, a nawet jednodniowe wycieczki. Były wyjazdy w Alpy: najczęściej jeżdżono w Dolomity i Alpy Austriackie. Nasi członkowie bywali także w Pirenejach, w górach półwyspu skandynawskiego, w Kaukazie. Odwiedzano także góry na innych kontynentach. Oddział PTT w Sosnowcu zorganizował wy-

prawę na Kilimandżaro, a Oddział PTT Beskid do Tunezji. Indywidualnie nasi członkowie byli: Józef Durden (O/Kalisz) i Marian Bała (O/Kraków) na trekkingach w Himalajach, Piotr Gawłowski (O/Bielsko-Biała) był dwukrotnie na Mt. Mc Kinley na Alasce, inny kolega z tego Oddziału Zenon Sarecki zdobył 3 czterotysięczniki w Górach Skalistych.

15. Praca z młodzieżą

Działalność PTT na terenie szkół rozwijała się w oddziałach: Chrzanów, Dęblin, Nowy Sącz, Nowy Targ, Poznań, Radom (Oddz. im. T. Chałubińskiego) i Sosnowiec.

W Oddziale w Chrzanowie z inicjatywy kol. Anny Machowskiej zorganizowano w 1996 r. dwa pierwsze szkolne Koła PTT. Młodzież licznie uczestniczyła w wycieczkach i prelekcjach organizowanych przez ten Oddział.

Oddział PTT w Sosnowcu zorganizował w Brennej mistrzostwa w narciarstwie alpejskim dla młodzieży szkół średnich. Młodzież bierze również udział w corocznych Zimowych Wejściach Oddziału na Babią Górę i organizowanym przy tej okazji konkursie wiedzy o górach.

Oddział PTT w Poznaniu, a przede wszystkim jego prezes J. J. Preisler organizował co roku letnie i zimowe obozy dla młodzieży szkolnej i studenckiej.

Szeroka działalność wśród młodzieży i współpraca z harcerstwem miała miejsce w Oddziale PTT w Dęblinie.

Zawody narciarskie dla dzieci i młodzieży zorganizowało Koło PTT w Krynicy przy Oddziale Beskid w Nowym Sączu. W cotygodniowych wycieczkach organizowanych przez Oddział Beskid zaznacza się duży udział młodzieży.

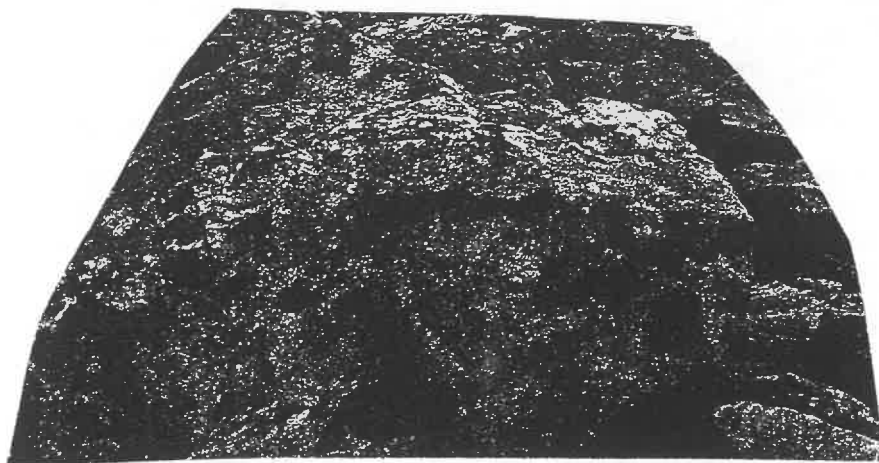
Z początkiem 1997 roku koledzy Józef Kwiatkowski i Janusz Smolka z Radomia w imieniu Zarządu Głównego złożyli wizytę w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Przedstawiona przez nich oferta działalności PTT na terenie szkół została bardzo pozytywnie przyjęta. Ministerstwo wydało okólnik do kuratoriów, który otworzył PTT wejście do szkół.

16. Kontakty z Urzędem Kultury Fizycznej i Turystyki

Pierwsze kontakty z Urzędem Kultury Fizycznej i Turystyki nawiązał kol. L. Czarnyszewicz. Dalsze rozmowy prowadził wiceprezes ZG kol. Z. Grzegorzewski. Uzyskał informacje na temat możliwości warunków i form dotowania przez Urząd działalności PTT.

25 kwietnia 1997 roku przedstawiciele ZG PTT – Antoni L. Dawidowicz, Zbigniew Grzegorzewski, Barbara Morawska-Nowak i Maciej Zaremba złożyli wizytę Dyrektorowi Departamentu Promocji Turystyki Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki panu Ryszardowi Kunce. Tematem rozmów były możliwości dofinansowywania działalności PTT przez UKFiT. Efektem tych rozmów było dofinansowanie w wysokości 10.000 zł wydania VI tomu Pamiętnika PTT.

Na rok 1998 złożono wnioski o dofinansowanie 5 zadań:

- organizacja kursu przewodników beskidzkich (wykonawca: Oddział PTT Beskid w Nowym Sączu),
- doszkalanie przewodników beskidzkich w znajomości przygranicznych terenów górskich Słowacji i Czech (wykonawca: Oddział PTT w Bielsku-Białej),
- organizacja letnich obozów szkoleniowych dla młodzieży szkolnej w lecie 1998 (wykonawca: Oddział PTT im. T. Chałubińskiego w Radomiu),
- wydanie letniego informatora dla dzieci poznających Tatry z rodzicami pt. Chodź z nami autorstwa Antoniny Sebesty (Oddział PTT Kraków),
- wydanie VII tomu Pamiętnika PTT.

Niestety odmówiono nam dotacji w roku 1998.

Obecnie złożono wnioski o dofinansowanie 6 zadań na rok 1999.

16 lipca 1997 r. przesłano do Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki propozycje zmian w sprawie uprawnień przewodnika turystycznego i pilota wycieczek do prowadzenia wycieczek w pasmach przygranicznych w związku z otwieraniem coraz większej liczby przejść granicznych

17. Baza noclegowa PTT

17.1. Nadal jedynym schroniskiem PTT jest prowadzona przy kol. Józefa Michlika w Ostrzeszowa „Chyza u Bacy” na Młodej Horze.

17.2. Oddział PTT w Bielsku-Białej patronował 4 stacjom turystycznym – w Zakopanem, Szczyrku, Jeleśni i Zawoi.

17.3. Oddział PTT w Brzegu objął w 1997 r. patronat nad „Chatą pod Suchoniem” w Idzikowie (Masyw Śnieżnika).

17.4. Oddział Podhalański PTT w Nowym Targu w 1997 r. objął patronat nad Domem Podhalańskim w Ludźmierzu i Klubem Jazdy Konnej „Bór” w Toporzysku k/Jordanowa.

17.5. Oddział PTT im. T. Chałubińskiego w Radomiu zorganizował w 1998 roku 6 stacji turystycznych w Ochotnicy, na Olczy, w Poroninie – Suchem i w Bańskiej Wyżnej.

18. Sekcja Ochrony Gór

W 1996 roku zawiązał się Komitet Organizacyjny Sekcji Ochrony Gór w składzie: Barbara Morawska-Nowak, Antoni Leon Dawidowicz i Jerzy Leszek Zalasieński. Sekcja nie rozwinęła dotychczas szerszej działalności.

19. Przejścia graniczne

14.12.1995 r. Zarząd Główny przesłał do Komendy Głównej Straży Granicznej uwagi do projektu umowy o przejściach granicznych między Rządami Polski i Słowacji, postulując otwarcie przejść turystycznych w Tatrach. Mimo zapowiedzi otwarcia takich przejść 1.07.1996 r. nadal przejść tych nie ma. 13.10.1996 r. zostało otwarte przejście piesze i rowerowe w Pieninach, w Leśnicy.

20. PTT a DOKP

W okresie kadencji zwracano się do Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych z pismami w sprawach związanych z korzystaniem z usług tej formy:

- Interweniowano w sprawie rozkładu jazdy pociągu relacji Kraków – Wisła, uzyskano obietnicę, że w letnim rozkładzie jazdy pociąg do Wisły będzie wyjeżdżał z Krakowa 28 minut wcześniej.
- Wystąpiono w sprawie przywrócenia pociągów na trasie Sucha – Żywiec, bez efektu.
- Proszono o przesunięcia pory nabywania ulgowych biletów wycieczkowych (w piątki od 12-stej, a nie od 17-stej); także bez pozytywnej odpowiedzi ze strony kolei.

21. Inne wydarzenia i sprawy

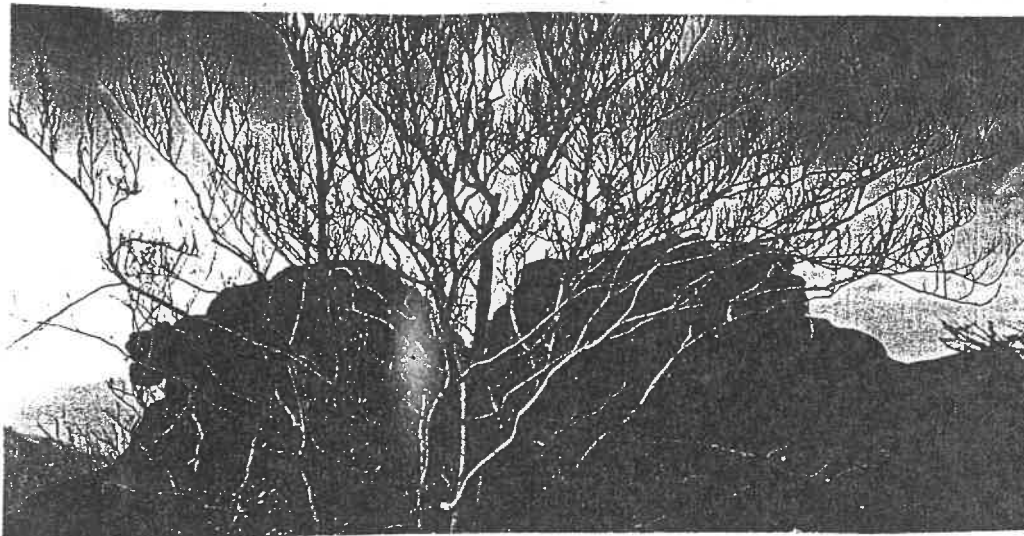
21.1. Polskie Towarzystwo Tatrzańskie wzięło zorganizowany udział w V Papieskiej Pielgrzymce do Polski – uczestnicząc w mszach św. pod Krokwią w Zakopanem i na Krakowskich Błoniach.

21.2. Wzięto również zorganizowany udział w symbolicznym pogrzebie generała Mariusza Zaruskiego na Cmentarzu na Pękowym Brzyzku w Zakopanem, 11 listopada 1997.

21.3. Ks. Józef Drabik z Krynicy został Kapelanem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

21.4. Nawiązano współpracę z redakcją miesięcznika „Poznaj swój kraj”. Redaktor Janusz Sapa zwrócił się do Zarządu Głównego PTT z prośbą o pisemną prezentację Towarzystwa na łamach swego pisma. Nadesłany artykuł ukazał się w nr 4/97. Następnie w nr 10/97 omówiono Górską Odznakę Turystyczną PTT. Poza tym w każdym numerze czasopisma prezentowane są tematy górskie. Z okazji 40-lecie „Poznaj Swój Kraj”, wysłano gratulacje do red. Janusza Sapy w związku z jubileuszem magazynu. Rozpoczęto wymianę wydawnictw.

21.5. B. Morawska-Nowak, J. Weigel, M. Zaremba wzięli udział w IV Spotkaniu Czytelników i Miłośników Gór i Alpinizmu, Czarna Góra (stronie Śląskie/Sienna)

25-27 września 1998. Między Redakcją „Gór i Alpinizmu” a PTT prowadzona jest wymiana wydawnictw.

21.6. Z okazji 125-lecia PTT i IV Zjazdu Delegatów PTT zostanie wyemitowana przez Biurze Emisji, Obrotu i Promocji Znaczków Pocztowych karta pocztowa. Będzie również w dniu Zjazdu okolicznościowy datownik.

21.7. Oddział PTT Beskid w Nowym Sączu otrzymał z Biura Turystyki Edukacyjno-Krajoznawczej „Bukowina” w Warszawie ofertę współpracy w organizacji Szkoły Turystyki Edukacyjno-Krajoznawczej

21.9. 9 listopada 1998 r. rzecznik prasowy PTT kol. Antoni L. Dawidowicz zorganizował konferencję prasową przed IV Zjazdem Delegatów PTT.

22. Wpłaty na rzecz Zarządu Głównego

Wysokość wpłat Oddziałów na rzecz Zarządu Głównego ustalono na 6 zł od dorosłego członka i 3 zł od młodzieży uczącej się i od emerytów. Odpisy te obowiązywały w czasie całej kadencji.

Niestety nie jest najlepiej z odprowadzaniem odpisów na Zarząd Główny. Stąd duża rozbieżność między deklarowaną przez Oddziały liczbą członków a liczbą członków, którzy opłacili składki.

23. Delegaci Oddziałów na IV Zjazd Delegatów PTT

Na posiedzeniu ZG PTT w dniu 11 października 1997 r. podjęto uchwałę o kluczu wyborczym: 1 delegat ma reprezentować 10 członków, a liczebność mandatów przyznawanych Oddziałom opierać się będzie na opłaconych składkach za rok 1997 do dnia 15 lutego 1998.

W oparciu o w/w uchwałę poszczególne Oddziały będzie reprezentować na Zjeździe liczba delegatów:

Bielsko-Biała – 9, Brzeg – 3, Chrzanów – 11, Dęblin – 9, Gliwice – 4, Kalisz – 4, Kraków – 11, Łódź – 8, Mielec – 2, Nowy Sącz – 15, Nowy Targ – 4, Opole – 3, Ostrzeszów – 9, Oświęcim – 1, Poznań – 7, Radom (Akad.) – 2, Radom (T. Chałub.) – 16, Sosnowiec – 4, Warszawa – 6, Wieluń – 2. Oddziały: Białystok, Gdańsk i Wrocław nie uzyskały mandatów na Zjazd.

Za Zarząd Główny PTT

Sekretarz Towarzystwa

Barbara Morawska-Nowak

Prezes

Krzysztof Kabat

Wiersze o górach

* * *

O świecie góry jaśnieją jak ikony
inkrystowane srebrem rosy,
o zmierzchu tańczą
w dziękczynnych płomieniach słońca.
Ulepione dłońią Boga
zbyt święte by swe piękno
podziwiać w lustrze stawu
milczą, bo tylko wtedy
potrafią dziękować za to, że są.

* * *

Tylko tutaj mogę dotknąć tego,
co niezniszczalne
i z serca bijącym dzwonem
wstąpić w ciszę.
Tylko tutaj mogę odnaleźć
pierwotną samotność
i nauczyć się tego,
co najprostsze.

* * *

Wniknąć w krajobraz,
wtopić się w zmienność barw i światła,
stać się częścią piękna,
które zachwyca i poraża.
Przeżyć i narodzić się na nowo
a potem wrócić
wyzwolonym i oczyszczonym,
by w zgiełku rozkrzyczanych ulic
i betonowych bunkrach domów
być człowiekiem.

„Polna Pisana”

ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie

fot. Awit Szubert

Wodo, ucieczko z granitowych szczelin,
kroplista lawino z wnętrza gór,
zbiegająca w pospiechu
po kamiennych stopniach,
wodo, opadająca w doliny,
szklana śplewko, sącząca się
pośród opadłych liści
wprost do ucha ziemi,
obmyj nas z tego,
co małe w życiu i nieważne,
wodo, która jesteś obrazem przemiłania,
wodo, bezcenna jak czas...

Magdalena Pociągaj

AWIT SZUBERT – PIERWSZY FOTOGRAF TATRZAŃSKI

Leszek Lesiczka

Awit Szubert urodził się 3 sierpnia 1837 r. w Oświęcimiu. Kształcił się na artystę plastyka i fotografa w Krakowie, Rzymie i w Wiedniu.

W krakowskiej ASP przebywał w 1856 r., w Rzymie uczył się w latach 1856–59, w Wiedniu w latach 1860–63 był uczniem Bohra i Angerera.

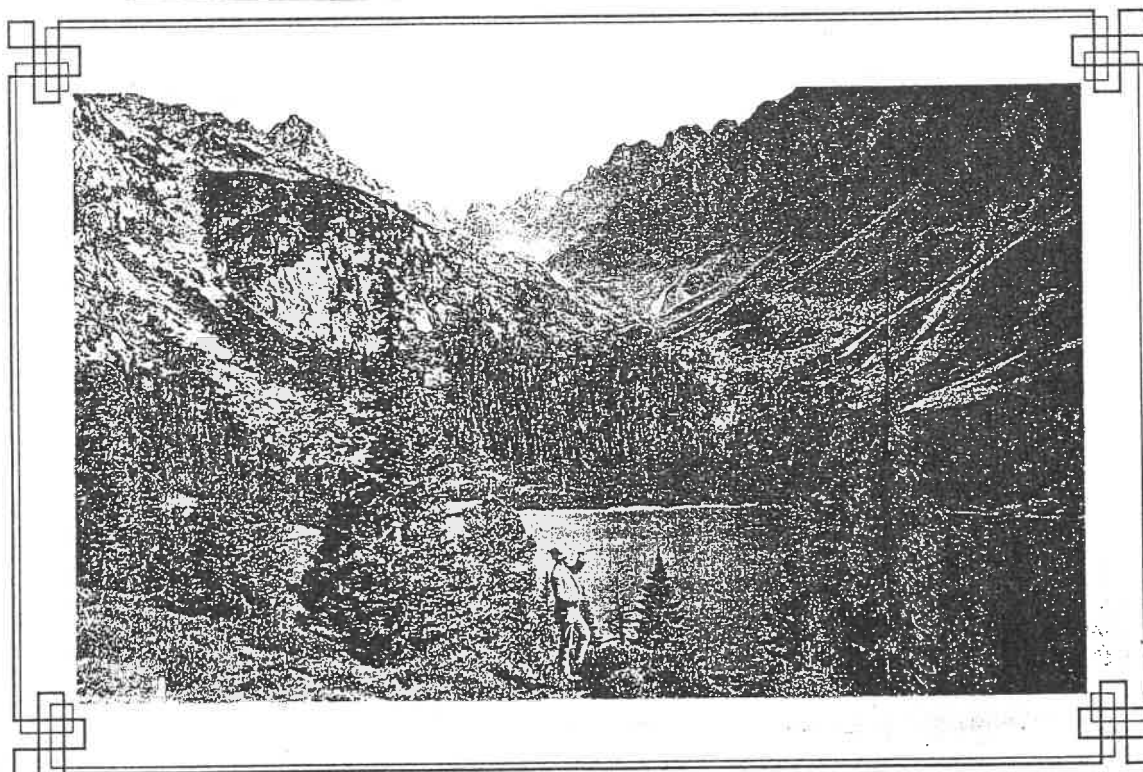
Brał również udział w powstaniu w 1863 roku.

Zakład miał najpierw w Oświęcimiu a później w Krakowie, oraz filię w Szczawnicy.

Szubert fotografował początkowo w Pieninach (1865–66). Z Tatrami zetknął się po roku 1870, a swoje zdjęcia traktował profesjonalnie, robiąc je z inspiracji ludzi gór, głównie na zlecenie Towarzystwa Tatrzańskiego. Tatr nie znał, więc w wyborze tematów kierował się wskazówkami działaczy Towarzystwa, głównie Walerego Eljasza.

Przy ówczesnym sprzęcie i technice fotograficznej każda wycieczka w celach fotograficznych była wyprawą, w której uczestniczyło kilku przewodników i tragarzy, dźwigających w skrzynkach nie tylko wielki i ciężki aparat fotograficzny z przyborami bezpośrednio potrzebnymi do robienia zdjęć, ale również przenośną ciemnię i butelki z płynami do natychmiastowego wywoływania i utrwalania zdjęć robionych na dużych szklanych kliszach. Szubert pracował kamerą na klisze formatu 18 × 24 cm z zapasem 100 klisz, kaset itd. Ponadto miał zapas żywności, ubrań i ekwipunku osobistego. Trzeba było zaangażować kilku tragarzy, co wiązało się ze znacznymi kosztami. Aleksander Maciesza pisał: *W latach 1877 i 1878 posłużył się Szubert namiotem gumowym i także ciemnią przenośną, co mu dało możliwość 114 dni przebywać w górach. Do Zakopanego co dzień dwu ludzi posyłał po prowianty. Służyli mu za przewodników: Jędrzej Wala ojciec, Wojciech Gładczan Gąsienica, bracia Pęksowie i inni.*

Rolę zdjęć Szuberta tak określił sekretarz Towarzystwa Tatrzańskiego w sprawozdaniu złożonym w 1877 r.: *Oprócz pióra wzięła się i fotografia do odtwarzania prawdziwego wizerunku Tatr. Walne zgromadzenie udzieleniem z zeszłego*

„Popradzki Staw”
12.8 x 20.9 cm. (heliograwiura)

ze zbiorów Muzeum Historii Fotografii w Krakowie

„Organy w Chocholowskiej Dolinie”, ok. 1880 r.

ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie

roku skromnej zaliczki tutejszemu fotografowi p. Awitowi Szubertowi ułatwiło temuż rozpowszechnienie zachwycających widoków tatrzańskich, które w liczbie 37 dają jasne wyobrażenie o tym uroczym świecie alpejskim. Jeżeli pod tym względem Towarzystwo Tatrzańskie rości sobie prawo do uznania ze strony miłośników przyrody górskiej, to nie mniejsza zasługa należy się p. Szubertowi nie tylko za ułatwienie Towarzystwu, ale nadto, że nie żałował mozolnych trudów, nastęrczających się na każdym kroku przy dokonaniu tego dzieła. Tu już nie chęć zysku, ale zamiłowanie do sztuki, której poświęca się z zapalem, były tak silną podniecią, która mu o sobie kazała nieraz zapomnieć i pokonać wszelkie przeszkody, byle tylko dojść do celu. Widoki te z takim trudem zdjęte przynoszą prawdziwy zaszczyt naszemu fotografowi.

Zdjęć Szuberta przybywało coraz to więcej, była to bowiem akcja organizowana specjalnie. W „Pamiętniku Towarzystwa Tatrzańskiego” znajdujemy na ten temat kilka szczegółowych zapisów; dotyczą one wypłat zaliczek, uzupełniania widoków do albumu itd. Podsumowanie całości znajduje się w sprawozdaniu Towarzystwa za jego pierwsze dziesięciolecie.

Awit Szubert był pierwszym fotografem Tatr, który wykonał obfity materiał dokumentacyjny i popularyzował te góry (poza tym również Pieniny i Karpaty Wschodnie) za pomocą zdjęć. Liczne fotografie Szuberta rozchodziły się m.in. dzięki pośrednictwu Towarzystwa Tatrzańskiego, były sprzedawane, rozsyłane do zagranicznych organizacji górskich, a także reprodukowane w postaci heliografiów dla członków.

Szubert tworzył poza tym albumy, w postaci tek z luźnymi zdjęciami w różnych formatach, naklejonych na kartonach. Sprzedawał też pojedyncze fotografie. Są to oryginalne kopie w kolorze sepii, z trwałym do dziś, wyrazistym obrazem, mają podpisy informacyjne (w jęz. polskim, niemieckim, francuskim).

Liczne tematy zdjęć Szuberta były reprodukowane w różnych wydawnictwach z klisz drzeworytniczych już w 1870 r., np. popularna Wielka Siklawa, Wielki Staw w Dolinie Pięciu Stawów i in.

Począwszy od 1895 r. reprodukowano je drukiem na pocztówkach o tematyce tatrzańskiej różnych edycji. Także malarze wykorzystywali jego zdjęcia do swoich prac.

Fotografie tatrzańskie Awita Szuberta zasłynęły szeroko w świecie, przynosząc ich autorowi oraz Tatrom niemałą sławę. Otrzymał on wiele dyplomów honorowych, a w latach 1873–1878 medale na wystawach w Wiedniu, Brukseli, Paryżu i we Lwowie.

Należał w swoim czasie do najlepszych fotografów polskich.

Tatry, Podtatrze i tereny przyległe

są pod względem turystyczno-krajoznawczym obszarem niewątpliwie bardzo interesującym. Pewne jednak rejony są chronione jako parki narodowe lub rezerwy przyrody. Ruch turystyczny na ich terenie ograniczają liczne przepisy i zarządzenia. Całe Tatry z wyjątkiem nielicznych enklaw są parkiem narodowym. Po polskiej stronie jest to Tatrzański Park Narodowy z siedzibą w Zakopanem, a po stronie słowackiej Tatranský Narodný Park z siedzibą w Tatrzańskiej Łomnicy. W niedalekim sąsiedztwie po stronie polskiej są jeszcze trzy parki narodowe - Pieniński z dyrekcją w Krościenku, Babiogórski z siedzibą w Zawoi i Gorczański z dyrekcją w Szczawie-Rzeczach. Na Słowacji Parki Narodowe obejmują znaczne części Słowackiego Raju, Niskich Tatr, Małej Fatry oraz Pienin.

Przy wejściu na teren TPN pobierane są opłaty w wysokości 1,5 zł od osób dorosłych i 0,5 zł od dzieci, młodzieży, studentów i emerytów. Zwolnieni od tych opłat są mieszkańcy Zakopanego oraz sąsiednich miejscowości. Przy wejściu na teren TANAP-u nie pobiera się opłat. Od 1 listopada do 15 czerwca 1999 r. jest zamkniętych 47 szlaków w Tatrach Słowackich.

W całych Tatrach istnieje gęsta sieć znakowanych szlaków turystycznych, z których mogą korzystać zarówno turyści indywidualni, jak i grupy wycieczkowe. W Tatrach Polskich liczą one łącznie około 250 km. Posiadają różne stopnie trudności od bardzo łatwych aż po trudne, eksponowane i ubezpieczone łańcuchami, drabinkami i klamrami. W zależności od doświadczenia górskiego można wędrować tymi trasami indywidualnie, natomiast grupy zorganizowane i wycieczki szkolne powinny być, zgodnie z obowiązującymi przepisami, prowadzone przez przewodników tatrzańskich posiadających ważną licencję TPN. Przewodnik zapewni większe bezpieczeństwo grupie, a ponadto udzieli wielu interesujących informacji na trasie. W Pienińskim Parku Narodowym obowiązują również licencje.

Koleje linowe

Kolej linowa Kasprowy Wierch

Długość trasy 4292 m, różnica wysokości 936 m, szybkość jazdy 5 m/s, zdolność przewozowa w jednym kierunku 198 osób/godz., cztery wagoniki zabierają po 33 osoby, rok oddania do eksploatacji 1936. Bilet normalny w obie strony z miejscówką kosztuje 23 zł, ulgowy 15 zł. Tylko w górę: bilet normalny 15 zł, ulgowy 11 zł. Od 26.10 do 11.12 kolej nieczynna.

Kolej linowa Gąsienicowa

Długość trasy 1180 m, różnica wysokości 345 m, szybkość jazdy 2,35 m/s, zdolność przewozowa w jednym kierunku 395 osób/godz., 110 krzesełek jednoosobowych, rok oddania do eksploatacji 1962. Kolej nieczynna do sezonu zimowego.

Kolej linowa Goryczkowa

Długość trasy 1737 m, różnica wysokości 602 m, szybkość jazdy 2,2 m/s, zdolność przewozowa w jednym kierunku 730 osób/godz., 156 krzesełek dwuosobowych, rok oddania do eksploatacji 1968. Kolej nieczynna do sezonu zimowego.

Kolej linowa Butorowy Wierch

Długość trasy 1646 m, różnica wysokości 272 m, szybkość jazdy 1,6 m/s, zdolność przewozowa w jednym kierunku 700 osób/godz., 200 krzesełek dwuosobowych, rok oddania do eksploatacji 1977. Cena biletu w jedną stronę 4 zł. Biletów ulgowych nie ma. W przypadku pojedynczych pasażerów jazda planowa co godzinę. W razie silnego wiatru kolej nie kursuje. Od 16.11 do 10.12 kolej nieczynna.

Kolej linowo-terenowa Gubałówka

Długość trasy 1338 m, różnica wysokości 300 m, szybkość jazdy 5,16 m/s, zdolność przewozowa w jednym kierunku 1008 osób/godz., dwa wagoniki zabierające po 112 osób, rok oddania do eksploatacji 1938. Planowe jazdy co pół godziny lub w przypadku co najmniej 20 osób. Cena biletu w jedną stronę 6 zł, w obie 12 zł. Cena biletu ulgowego odpowiednio 3 zł i 6 zł (młodzież szkolna i studenci). Od 16-27.11 kolej nieczynna.

Kolej linowa Palenica w Szczawnicy

Długość trasy 787 m, różnica wysokości 263 m, szybkość jazdy 1,41 m/s, zdolność przewozowa w jednym kierunku 832 osób/godz., 126 krzesełek dwuosobowych, rok oddania do eksploatacji 1991. Cena biletu w jedną stronę 4 zł, biletów ulgowych nie ma. Od 12-27.11 kolej nieczynna.

Kolej linowo-terenowa Góra Parkowa w Krynicy

Długość trasy 642 m, różnica wysokości 149 m, szybkość jazdy 4 m/s, zdolność przewozowa w jednym kierunku 500 osób/godz., dwa wagoniki zabierające po 50 osób, rok oddania do eksploatacji 1937. Cena biletu normalnego w jedną stronę 4 zł, w obie 8 zł, ulgowy odpowiednio 2 zł i 4 zł. Od 12-27.11 kolej nieczynna.

Kolej linowa wagonikowa

Tatrzańska Łomnica - Łomnicki Staw

Dolna stacja znajduje przy Grand Hotelu „Praha”. Długość trasy 4166 m, różnica wysokości 860 m. Pojemność wagonika 29 osób, prędkość jazdy 4 m/s. Przy silnym wietrze kolejka nie kursuje. Cena biletu normalnego w górę 120 SK, w dół - 120 SK, dzieci od 6 do 12 lat odpowiednio 70 i 60 SK. Kolej nieczynna do 18 grudnia.

Kolej linowa kabinowa

Tatrzańska Łomnica - Łomnicki Staw

Dolna stacja znajduje się w pobliżu hotelu „Morawa”. Kolej przebudowana w 1995 r. Długość trasy 3708 m, różnica wysokości 868 m, na trasie kursują 93 kabiny 4-osobowe z prędkością 5 m/s. Przy bardzo silnym wietrze kolej nie kursuje. Cena biletu normalnego w górę 120 SK, w dół 120 SK, ulgowego odpowiednio 70 SK i 60 SK. Bilet tam i z powrotem - 200 i 100 SK. W okresie 1-30.11 kolej nieczynna z powodu remontu i przeglądu technicznego.

Kolej linowa wagonikowa

Łomnicki Staw - Łomnica

Oddana do eksploatacji w 1940 r. Na trasie o długości 1860 m i różnicy wysokości 853 m kursuje jeden wagonik na dwóch linach o pojemności 15 osób. Wyjeżdża się na wysokość 2628 m. Przy silnym wietrze nie kursuje. Bilety kupuje się w kasie przy Łomnickim Str. wie. Cena biletu normalnego tam i z powrotem wynosi 300 SK, a dla dzieci 6-12 lat 150 SK. Kolej nieczynna do 18.12.

Kolej linowa krzesełkowa

Łomnicki Staw - Łomnickie Ramie

Długość trasy 1138 m, różnica wysokości 408 m, wyjeżdża się na wysokość 2180 m, krzesła 2-osobowe. Bilet tam i z powrotem kosztuje 70 SK, ulgowy dla dzieci 50 SK. Z Ramienia Łomnicy nie ma zejścia pieszego (szlak jest zamknięty). Przy silnym wietrze kolej nie kursuje. Kolej nieczynna do sezonu zimowego.

Kolej linowo-terenowa

Stary Smokowiec - Siodełko

Dolna stacja znajduje się powyżej zabytkowego drewnianego kościołka w Starym Smokowcu. Długość trasy 2019 m, różnica wysokości 254 m, czas jazdy 7 min, pojemność wagonika 120 osób. Na trasie kursują dwa wagoniki, planowe jazdy są co pół godziny. Cena biletu normalnego w górę 40 SK, ulgowy 30 SK, w dół odpowiednio 30 i 20 SK, a tam i z powrotem 50 SK i 40 SK. Od 2-30.11 kolej nieczynna z powodu remontu i przeglądu technicznego.

Kolej linowa krzesełkowa Szczyrbskie Jezioro - Solisko

Dolna stacja znajduje się w ośrodku narciarskim w Szczyrbskim Jeziorze, a górna na stoku skrajnego Soliska. Długość trasy 2145 m, różnica wysokości 430 m, krzesełka 2-osobowe. Kolej czynna w godz. 8.30-15.10, przy silnym wietrze nie kursuje. Bilet normalny kosztuje 70 SK tam i z powrotem, ulgowy 50 SK, bilety jednostronne są tańsze: 50 SK i 40 SK. Kolej nieczynna do sezonu zimowego.

Jaskinie

Jaskinia Mroźna

Znajduje się w masywie Organów w Dolinie Kościeliskiej. Jest jaskinią dwuotworową, atrakcyjną pod względem przejścia turystycznego. Długość partii udostępnionych do zwiedzania wynosi ok. 400 m., a czas przejścia około pół godziny. Grupy prowadzone są przez przewodnika. Podejście do otworu od drogi w Dolinie Kościeliskiej przez mostek koło Lodowego Źródła zajmuje około 15 minut. Różnica wysokości wynosi 120 metrów. Bilety kupuje się w kasie przy wejściu do jaskini w cenie 2 zł dla młodzieży szkół podstawowych i 2,50 zł dla młodzieży szkół średnich, studentów, dorosłych i emerytów. Jaskinia otwarta w godz. 10.00-15.00. Informacje o jej zamknięciu umieszczane są na tablicach u wylotu Doliny Kościeliskiej oraz przy mostku koło Lodowego Źródła. Można także zasięgnąć informacji pod numerem tel. (0-90) 66-93-99.

Jaskinia Bielska

Znajduje się w Tatrach Bielskich na terenie Słowacji, w stokach Kobylego Wierchu nad Tatrzańską Kotliną. Jest najładniejszą jaskinią tatrzańską z bogatą szatą naciekową. Ma ponad 2 km długości, a zwiedzać można kilometrowy odcinek. Przejście jaskini trwa około 60 minut i jest wygodne, mimo że na trasie znajduje się 1107 schodków. Jaskinia została oświetlona elektrycznie już pod koniec XIX wieku, jako druga w Europie. Oprawdza po niej przewodnik słowacki. Z parkingu w Tatrzańskiej Kotlinie podchodzi się wygodną, choć miejscami stromą ścieżką o długości 890 metrów i deniwelacji 122 metry. Ustawiono przy niej sześć oszklonych tablic z rysunkami oraz tekstem w języku słowackim i niemieckim, informującym o przyrodzie Tatr Bielskich. Na jednej z nich namalowany jest przekrój pionowy jaskini. Przed otworem jaskini jest zadaszony taras chroniący od deszczu. Wejść do niej można w grupach co najmniej 4-osobowych. Maksymalnie przewodnik może wprowadzić do jaskini grupę ok. 80 osób. Ceny biletów: dorośli - 70 SK, studenci - 50 SK, dzieci do 14 lat - 30 SK. Przy oprowadzaniu z objaśnieniami w języku obcym (nagrania z kaset magnetofonowych) ceny biletów są odpowiednio wyższe - 120 SK, 90 SK i 50 SK, za fotografowanie w jaskini płaci się 50 SK, a za filmowanie 150 SK. Parking przed jaskinią jest strzeżony. Od 15.11 do 15.12 jaskinia zamknięta. Za 2 godz. parkowania płaci się 120 SK za autobus i 40 SK za samochód osobowy. Z Zakopanego do Tatrzańskiej Kotliny przez przejście graniczne na Łysej Polanie jest ok. 50 km.

Jaskinia

Demianowska Wolności

Znajduje się w Dolinie Demianowskiej w Niskich Tatrach. Jest jedną z najładniejszych jaskiń w Europie Środkowej. Razem z sąsiednimi jaskiniami tworzy system o długości ponad 20 km. Otwór jej położony jest na wysokości 870 m. n.p.m, a 52 metry powyżej parkingu. Dojść do jaskini można wygodną ścieżką w ciągu 10 minut. Obok wejścia znajduje się duży taras, restauracja, kiosk, toalety. Do jaskini wchodzi się z budynku, w którym znajduje się kasa biletowa i punkt wymiany walut. Jaskinię zwiedza się w grupach od 4 do 150 osób. Oprawdza przewodnik słowacki. Ceny biletów: dorośli - 70 SK, studenci - 50 SK, dzieci do 14 lat - 30 SK. Przy oprowadzaniu z objaśnieniami w języku obcym ceny biletów odpowiednio wyższe: 120 SK, 90 SK i 50 SK. Za fotografowanie w jaskini płaci się 100 SK, a za filmowanie 200 SK. Zwiedzanie jaskini na trasie o długości około 2 kilometrów trwa około 80 minut. Zwiedzanie na trasie 3 km jest dwukrotnie droższe. Od 15.11 do 15.12 jaskinia zamknięta. Z Zakopanego najkrótszy dojazd jest przez Chochołów - Suchą Górę; Zuberzec i Liptowski Mikuláš - około 100 km.

Gdzie można jeździć na nartach

Po opadach śniegu utworzyła się pokrywa śnieżna nie tylko w Tatrach, ale również na Podtatrzu. Śnieg jest mokry. Wykorzystując ujemne temperatury rozpoczęto również sztuczne zasneżanie niektórych tras przy wyciągach narciarskich. Jeżeli warunki takie utrzymają się to zostaną uruchomione niektóre wyciągi. Można już jeździć na nartach pod Nosalem, w kompleksie narciarskim „Strama - Sport i Turystyka”. Czynny jest obecnie jeden wyciąg, najkrótszy, o długości 145 m. Na przejazdy wyciągami w tym kompleksie

narciarskim kupuje się kartę magnetyczną, ważną cały sezon zimowy 98/99. przy jej zakupie pobierana jest kaucja. Można wykupić dowolną liczbę punktów. Cena jednego punktu wynosi 10 gr. Na czynnym obecnie wyciągu kasowane jest 6 pkt, czyli jeden wyjazd kosztuje 60 gr. Na stoku szkoła już narciarzy i snowboardzistów instruktorzy. Obok wyciągu jest parking, karczma „Dujawica” i kiosk gastronomiczny.

Paragliding

Na paralotniach można latać ze wzniesień i stoków na terenie Podtatrza i terenów przyległych z poszanowaniem prywatnej własności gruntów. Na obszarze Tatr dyrekcja TPN wyraża zgodę tylko na loty z Nosala, a dyrekcja TANAP na loty od Łomnickiego Stawu, z Ramienia Łomnicy, ze Sławkowskiego Nosa i Skrajnego Soliska. Loty te są limitowane liczbowo i czasowo. Najpopularniejszymi miejscami do latania w rejonie Podhala i Pienin są: Gubałówka, Butorowy Wierch, Czarna Góra, Palenica, Jarmuta, Wdźar i Durbaszka.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Szkole Paralotniowej „Bystrowski & Kidoń & Vermessy”, która oferuje: loty pasażerskie, indywidualne szkolenie na wszystkie stopnie licencji paralotniowej oraz doradztwo przy zakupie sprzętu. Tel. (0-90) 333-100, 628-13, tel./fax 154-65. Informacji na temat paralotniarstwa można zasięgnąć również w firmie „Air Sport - Krzysztof Dudziński”, zajmującej się produkcją i serwisem sprzętu paralotniowego. Tel. 133-11. Loty z pasażerem na paralotni - Kompleks Narciarski Nosal, Andrzej Bachleda.

Granica państwa

Tatry, Pieniny, Orawa i Spisz są terenami granicznymi między Polską a Słowacją. Na odcinku od Babiej Góry po Wysoką w Małych Pieninach jest kilka przejść granicznych, w tym trzy o charakterze międzynarodowym, czynne całą dobę - w Chyżnem, na Łysej Polanie i w Chocholowie - Suchej Górze.

Na razie nie ma przejść granicznych na szlakach turystycznych w Tatrach. Turystyczne przejście graniczne w Pieninach, na trasie Szczawnica-Leśnica czynne jest w godz. 8.00-17.00, tylko dla pieszych i rowerzystów. Przejście na paszporty. Mieszkańcy przygranicznych gmin mogą przekraczać granicę Polsko-Słowacką okazując dowód osobisty. Przejścia: Kacwin - Velka Frankova od 6.00 do 16.00, Winiarczykówka - Bobrov w godz. 8.00-16.00, a przejście Jurgów - Podspady 7.00-19.00. Wszystkie te przejścia są dla mieszkańców strefy przygranicznej za okazaniem dowodu osobistego.

Wyjeżdżając samochodem na Słowację trzeba posiadać dowód rejestracyjny samochodu i ubezpieczenie międzynarodowe tzw. zieloną kartę. Zgodnie z obowiązującymi przepisami można przez granicę przewieźć kwotę do wysokości 100 tys. koron słowackich lub ich ekwiwalent w walucie wymienialnej.

Niektóre szlaki turystyczne biegną samą granicą, a pewne ich odcinki przechodzą nawet na stronę słowacką, dlatego turyści wędrujący nimi powinni mieć przy sobie ważny dokument tożsamości, by w razie kontroli móc go okazać patrolom straży granicznej.

Chyżne

Posterunek graniczny, tel. 26-523-59. Urząd Celny, tel. 26-524-22 (kantor wymiany walut, stacja benzynowa, PZU, Warta, Gryf, Polonia, ATU). Czynne całą dobę.

Łysa Polana

Placówka Kontroli Straży Granicznej, tel. 770-16, Oddział Celny, tel. 770-15. (Delegatura PZMOT, PZU, Warta, ATU, kantor. Tel. 771-95). Stacja benzynowa całodobowa. Czynne całą dobę.

Chochółów-Sucha Hora

Budynek przejścia granicznego znajduje się w odległości 400 m od granicy po stronie słowackiej. Przejście międzynarodowe czynne całą dobę. Tel. 27-579-03.

Niedzica

Budynek przejścia granicznego znajduje się w niewielkiej odległości od granicy po stronie słowackiej. Przejście czynne w godz. 6.00-19.00. Tel. 26-294-32 lub 26-502-48.

Piwniczna

Posterunek graniczny, tel. 4-434951-150. Tylko dla samochodów osobowych. Najbliższy zakład ubezpieczeń znajduje się na Stacji PKP. Czynne całą dobę.

Szczawnica

Przejście na Drodze Pienińskiej tylko dla pieszych i rowerzystów, a zimą również dla narciarzy. Czynne w godz. 8.00-17.00.

Urząd Celny

Nowy Targ, Aleja Tyśiąclecia 35, tel. 26-632-21

W razie wypadku należy powiadomić służby ratownicze; po polskiej stronie Tatr TOPR, a po słowackiej HS, TOPR Zakopane, ul. Piłsudskiego 63a, tel. alarmowy 634-44. Można również zgłosić wypadek w schroniskach tatrzańskich, które posiadają łączność telefoniczną i radiową z TOPR: HS Wysokie Tatry Dom HS Stary Smokowiec, tel. 969-422-820; HS Tatry Zachodnie-Zwierówka, tel. 847-395-101; HS Tatry Zachodnie Żarska Dolina, tel. 849-596-218; Nizinie Tatry Dolina Demianowska, tel. 849-916-78. Kierunkowy na Słowację: 0-0421.

Wspinanie dla wszystkich

Nowa ścianka wspinaczkowa dostępna dla każdego.

W hali tenisowo - lekkoatletycznej AZS przy ul. Pułaskiego 30 w Poznaniu została oddana do użytku ścianka wspinaczkowa. Poznańskie środowisko doczekało się wreszcie ogólnodostępnej, profesjonalnej ściany wspinaczkowej, gdzie będzie można

ostro załoić. Właścicielem ścianki jest AZS Sekcja Środowiskowa, a sponsorami strategicznymi są Stalexport i Vox Witar Ind. Osobą odpowiedzialną oraz pomysłodawcą jest Maciej Nawrocki pseudo "Morda".

Korzystanie ze ścianki odbywa się zawsze pod nadzorem instruktora. Ściana wyposażona jest w chwytaki nakręcane, czeskie i polskie, posiada kilka formacji, a część jest ostro przewieszona. W planach jest też budowa Campusa.

Wszelkich informacji udziela oraz zapisy przyjmuje Maciej Nawrocki pod tel. 820-04-30. (red)

Zasady wstępu

od poniedziałku do piątku w godz.

9.00-14.00

szkoły, uczelnie

od poniedziałku do piątku w godz.

16.00-21.00

sekcje wspinaczkowe

sobota i niedziela w godz. 9.00-14.00

dla wszystkich.

Cennik

dla szkół, uczelni, sekcji

12h/mc ... 30.- zł

dla wszystkich, czyli w sobotę i

niedzielę

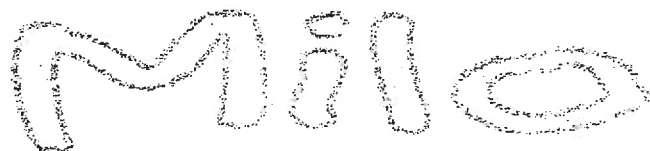
5.-zł/h

Wystawa

Wystawa zdjęć górskich

Północno-zachodnie wiatry wiejące z Gorzowa, przywiałły informacje o ciekawej wystawie zdjęć górskich. W galerii Foyer Centrum Promocji 13.09.br. w Gorzowie, odbyło się otwarcie wystawy fotograficznej Tadeusza Kudelskiego pt.: ANDY - PIĘĆ SZCZYTÓW. Wystawa prezentuje wejścia na szczyty w Ameryce Południowej, a dokładnie na: COTOPAXI (5896 m. n. p. m.) i CHIMBORAZO (6310) w Ekwadorze, ANCOHUMA (6550) w Boliwii oraz OJOS DEL SALADO (6906) i LAS TORTOLAS (6328) w Chile. Wejścia odbywały się podczas jednego wyjazdu między 22.01. a 14.03.br. Dodać należy, iż autor wystawy ma za sobą m.in.: Kilimandżaro (na rowerze), Aconcagua, Topiqualki, Huascaran, Nevado Pisco. A ponadto na przyszły rok planuje ponowny wyjazd do Ameryki Pd. aby „trochę położyć po górach...”.

R E K L A M A

Samme - wyczynowa kurtka z AQUATEXU firmy Milo. Przeznaczona na narty, wspinaczkę, aktywną turystykę.

Zaprojektowana tak, że zapewnia pełną swobodę ruchów. Cztery kieszenie w tym dwie górne ukośne, kapoca chowana w kołnierzu.

Dostępna w kilku kolorach

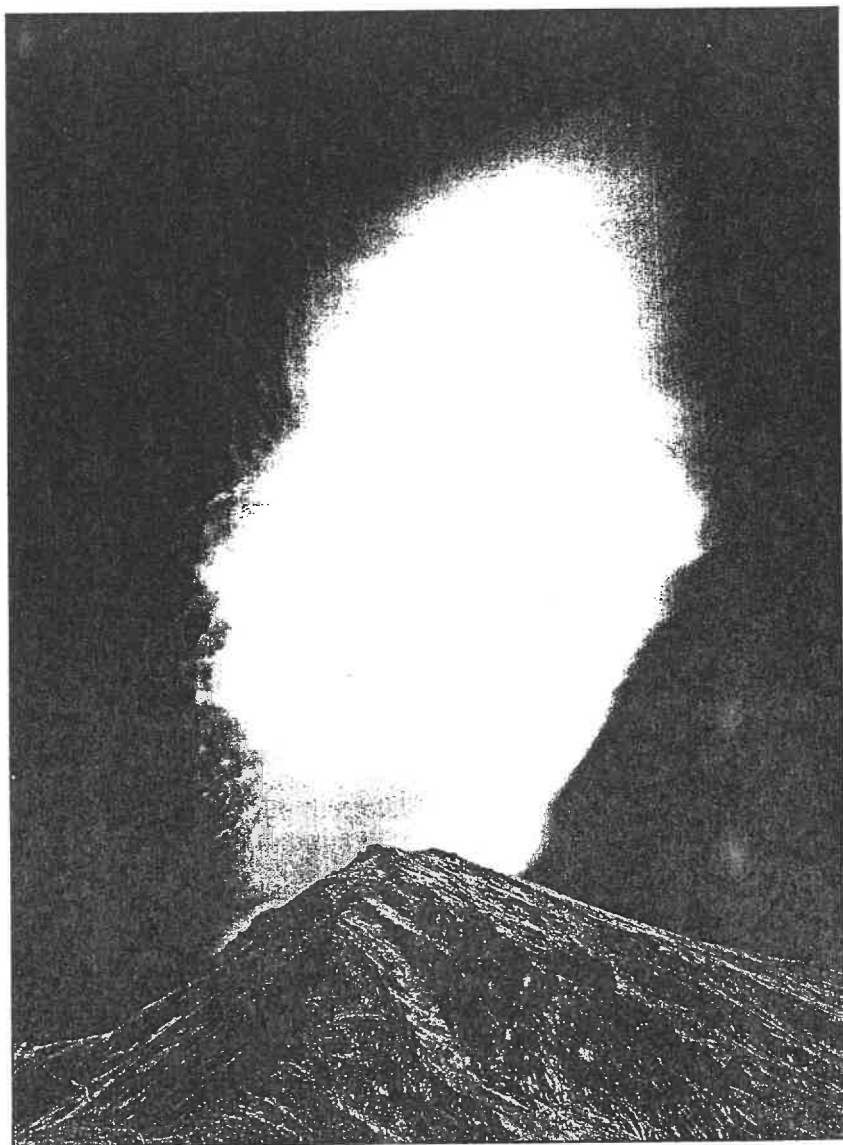
Rozmiary: S - XXL

Cena ok: 440zł.

AQUATEX™
poгода nie gra roli!

Redakcja: Leszek Lesiczka

1991 r.

Janusz Nowacki

Redagcja:
Leszek Lesiczka

